

Levert 2021

8 KPB

August 2022

Petroleumsrelatert leverandørindustri i Nord-Norge

Innhold

Nær leveranserekord	8
Høy aktivitet ga økt sysselsetting	10
Store leveranser til Nord-Norge	12
Tilbake til normalen	13
Leveranser fordelt på økonomiske regioner	14
Andre år med nedgang i Nordland	16
Flere rekorder i Troms og Finnmark	18
Case; Utvikler blå ammoniakk fra naturressurser i Barentshavet	20
Leverandøroversikt	22
Betydelige ringvirkninger fra nordnorsk petroleumsvirksomhet	24
Klimagassutslipp fra petroleumsaktiviteten i nord	28
Rekordår i nord: Leverte olje og gass for 100 milliarder	29
Felt på nordnorsk sokkel	30

Metode

Metodisk avgrensning

Avgrensningene i Levert-rapporten er basert på at selskapene eller avdelingskontorene har registrert forretningsadresse i Nord-Norge, og at de leverer utstyr eller tjenester til petroleumssektoren. Enkeltpersonforetak, offentlige foretak og leverandører av utstyr eller tjenester som ikke er bransjespesifikke er ikke medregnet. Listen inkluderer leverandører fra hele leverandørkjeden så lenge tjenestene eller produktene er inkludert i spesifikke leveranser til bransjen. Den metodiske avgrensningen er lik eller tilnærmet lik som alle tidligere år, noe som gjør tallene sammenlignbare over tid.

Ytterligere presisering;

- For bedrifter som er del av et konsern er kun den nordnorske aktiviteten tatt med. Dette gjelder selv om konsernet har hovedkontor i Nord-Norge.
- Statlige institusjoner og offentlig eide selskaper er ikke tatt med.
- Salgskontorer/agenter som selger produkter på vegne av nasjonale/internasjonale selskaper uten direkte industriell aktivitet i nord er holdt utenfor.
- For rederier er aktiviteten knyttet til fartøyer som opererer utenfor landsdelen ikke inkludert, så lenge fartøyet ikke har hjemmehavn i landsdelen.
- Entreprenører og selskaper innen bygg- og anleggssektoren med leveranser som ikke regnes som bransjespesifikke (eksempelvis bygg som kan anvendes av andre sektorer) er ikke tatt med.
- Operatørselskapenes egen virksomhet er ikke inkludert i rapporten.

Ringvirkningsberegningene

Det er i denne rapporten beregnet ringvirkninger av vare- og tjenesteleveransene til feltene i Nord-Norge fra samtlige norske leverandører. I tillegg er det beregnet ringvirkninger av operatørselskapene sine egne interne årsverk for de ulike feltene. Norske vare- og tjenesteleveranser til drift av feltene er fordelt på næringer. Som grunnlag for beregninger av direkte årsverk er gjennomsnittlig produksjonsverdi (SSB) i aktuell næring benyttet. Ved å bruke leverandørlistene som grunnlag har det vært mulig å beregne årsverkene i de faktiske næringene som har hatt leveranser, som igjen bidrar til mer nøyaktige ringvirkningsberegninger. I denne studien er ringvirkningene beregnet i form av årsverk. Vi gjør oppmerksom på at antall sysselsatte vil være om lag 15 prosent høyere. Ringvirkninger er beregnet ved hjelp PANDA (Plan- og analyseverktøy for næring, demografi og arbeidsmarked)

Begreper;

- Direkte årsverk: Årsverk hos leverandørene som har direkte leveranser til operatørselskapene. Interne årsverk hos operatørselskapene knyttet til drift av feltet er også inkludert.
- Indirekte årsverk inkludert konsumeffekter: Årsverk hos underleverandører (dette kan gå flere ledd bakover i verdikjeden), samt konsumeffekter. Som følge av flyten av vare- og tjenestekjøp, samt konsum, vil de indirekte årsverkene utgjøre en mindre andel i Nord-Norge.
- Verdiskaping: Bedriftenes omsetning fratrukket alle varekjøp til produksjonen. Tilsvarende bruttoprodukt i nasjonalregnskapet

Ekstraordinære leveranser løftet nivået

Leverandøråret 2021 var i stor grad preget av ekstraordinær aktivitet på Hammerfest LNG, hvor det ble utført omfattende reparasjoner som følge av brannen året før. I tillegg har det vært gjennomført en planlagt revisjonsstans og ordinært vedlikehold på anlegget. Den høye etterspørselen fra Hammerfest LNG etter varer og tjenester forklarte i stor grad at leverandørindustrien i nord var nær ved å tangerte leveranserekorden fra 2014.

Den ekstraordinære aktiviteten medførte også at arbeidskraften som pendlet inn til landsdelen økte. Totalt ble 478 flere årsverk utført av pendlere. Behov for spesialisert kompetanse, begrenset kapasitet i deler av leverandørindustrien, kombinert med lav arbeidsledighet i landsdelen er med på å forklare økningen i antallet som pendlet inn. De siste tallene fra NAV viser en arbeidsledighet i Troms og Finnmark på 1,4 prosent, og 1,3 prosent i Nordland.

For å sikre videre utvikling og legge grunnlag for økte leveranser vil det være viktig å rekruttere ung arbeidskraft, samt arbeidskraft utenfra regionen. Til tross for utfordringer med tilgang på arbeidskraft, evnet nordnorsk leverandørindustri å møte økt etterspørsel i 2021, og holdt med det viktige arbeidsplasser og viktig aktivitet i landsdelen.

Leverandørindustrien venter lavere leveranser i 2022 som følge av en normalisering av aktiviteten ved Hammerfest LNG. Nivået er fortsatt høyt, sett opp mot utviklingen i årene etter oljeprisnedgangen i 2015.

Det er også viktig å bemerke at den nordnorske leverandørindustrien ikke bare leverer varer og tjenester til petroleumssektoren. Svært mange av virksomhetene er leverandører til kraftkrevende industri, fornybar energi-produksjon og sjømatsektoren. Flere spiller en sentral rolle når nye grønne industriprosjekter skal realiseres.

Ved årets kartlegging har vi hatt kontakt med 227 bedrifter som kan ha hatt leveranser til petroleumsnæringen. Vi ønsker å takke alle leverandørene som har tatt seg tid å prate med oss. Det er helt avgjørende for å få til det presisjonsnivået Levert-rapporten skal ha, og alltid har hatt.

I tillegg til denne rapporten anbefaler vi å besøke Levert-rapportens hjemmeside: www.levertreporten.no. Her kan du gjøre dine egne analyser og sammenligninger, søke opp leverandørbedrifter og undersøke utviklingen fra de siste elleve årene.

Årets utgave av Levert-rapporten er finansiert av Equinor, Vår Energi, Wintershall DEA, Lundin Energy Norway, Aker BP, Olje- og energi-departementet, samt Nordland og Troms og Finnmark fylkeskommune. Vi ønsker å takke dem for bidrag og godt samarbeid rundt rapporten.

God lesing!

Signe Kilskar (prosjektleder), Carl Erik Nyvold, Sunniva Greger, Synnva Eide, Kristian Rydland Antonsen, Sissel Ovesen og Marit Kvarum, KPB

Ringvirkninger

Det er langt flere årsverk i landsdelen som kan knyttes til petroleumsaktiviteten enn hva som kommer frem av Levert-tallene. Blant annet i operatørselskapenes driftsorganisasjoner, men også leverandører av ikke-bransjespesifikke varer og tjenester. I årets Levertrapport er det beregnet ringvirkninger fra petroleumsaktiviteten i Nord-Norge, som består av fem felt i drift; Norne, Skarv, Aasta Hansteen, Goliat og Hammerfest LNG. Gjennom et godt samarbeid med Equinor, Vår Energi og Aker BP kan vi legge frem de totale ringvirkningene av petroleumsproduksjonen i Nord-Norge i 2021:

- Ringvirkninger på nærmere 7.200 årsverk på landsbasis
- En verdiskaping for det norske samfunn på 9,3 milliarder kroner
- Ringvirkninger i Nord-Norge på nærmere 4.600 årsverk, fordelt på nær 2.600 årsverk fra felt i drift og 1.950 årsverk tilknyttet annen petroleumsaktivitet

Levert-teamet

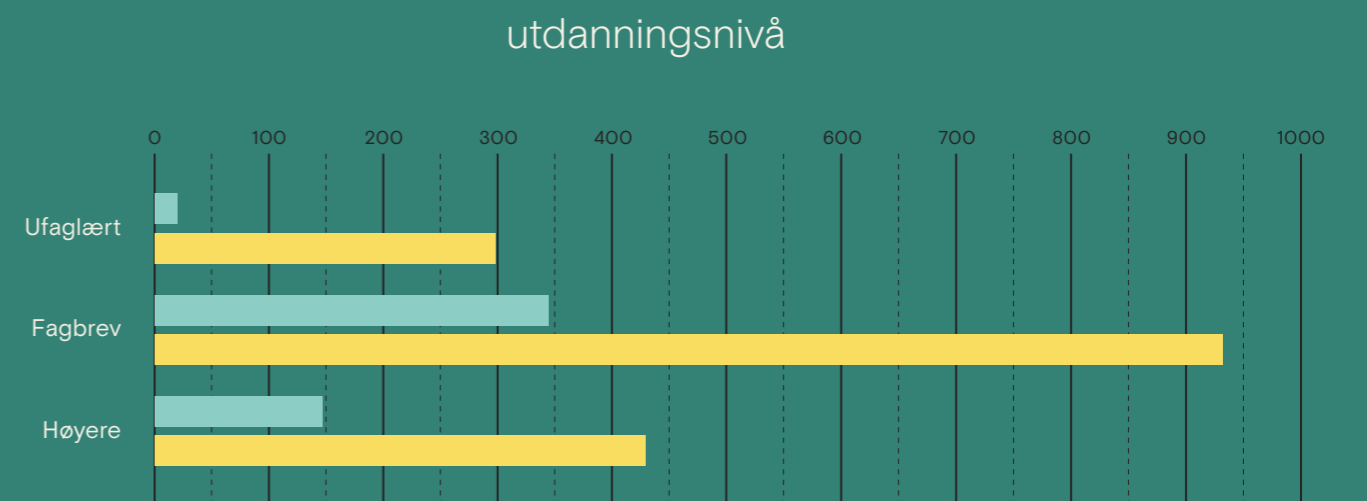
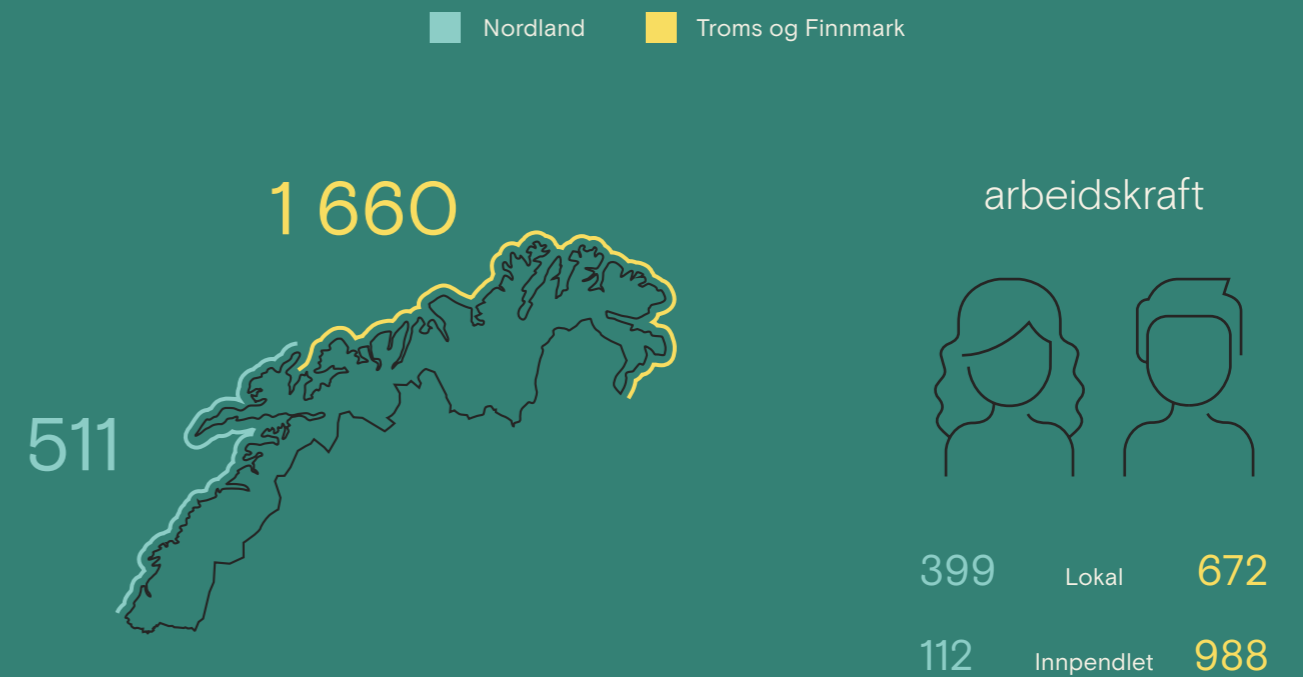
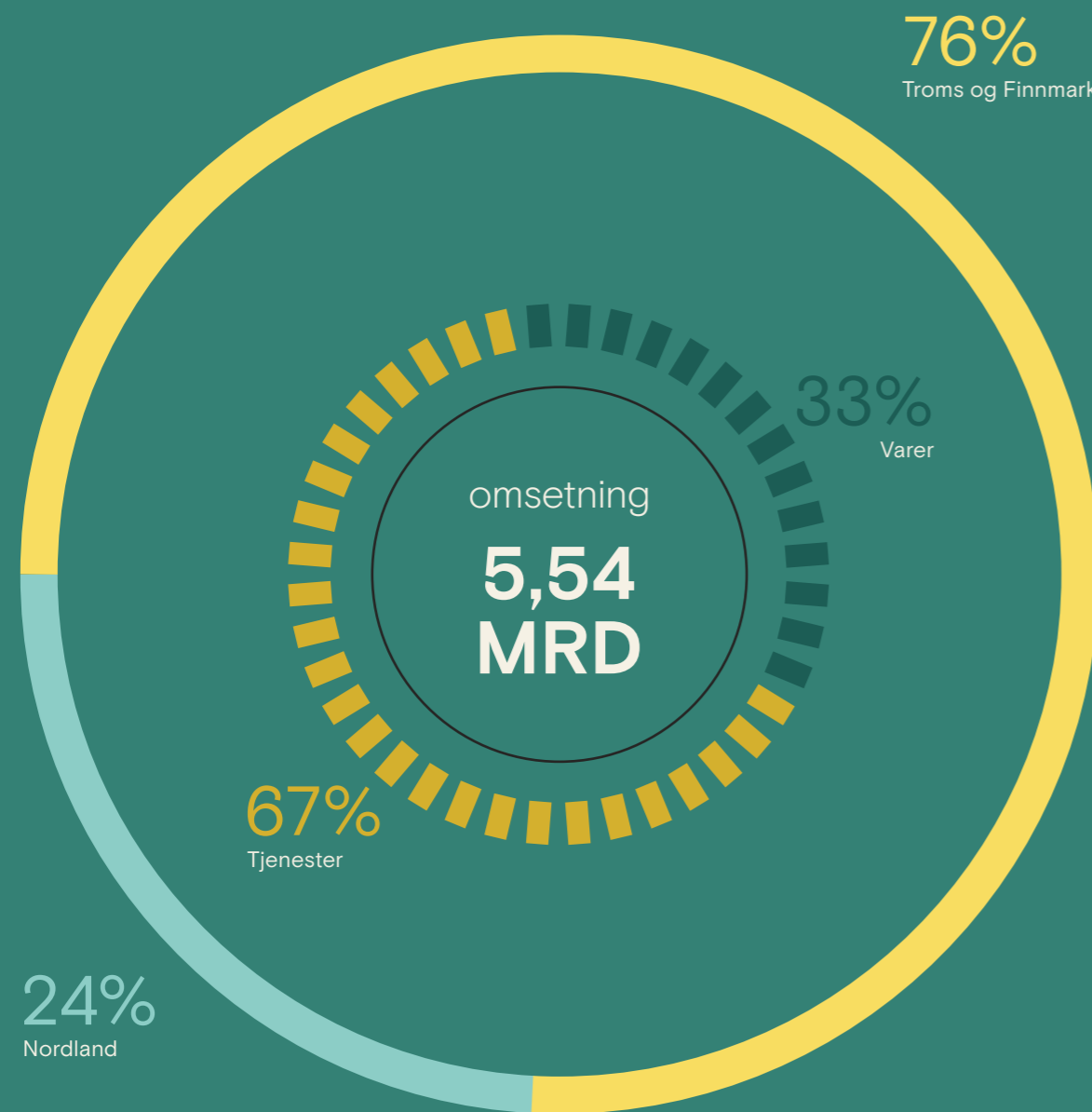
KPB har hatt prosjekt-ledelsen for Levert-rapporten, gjennomført datainnsamling i Nordland og utformet rapportens innhold. KUPA (Harstad) og Arctic Energy Partners (Hammerfest) har vært samarbeidspartnere i prosessen, og stått for datainnsamling i Troms og Finnmark. For å sikre kvaliteten på dataene som samles inn ble det gjort telefonintervjuer med leverandørbedriftene. Datainnsamlingen pågikk i perioden mars-juni 2022.

Årets datagrunnlag

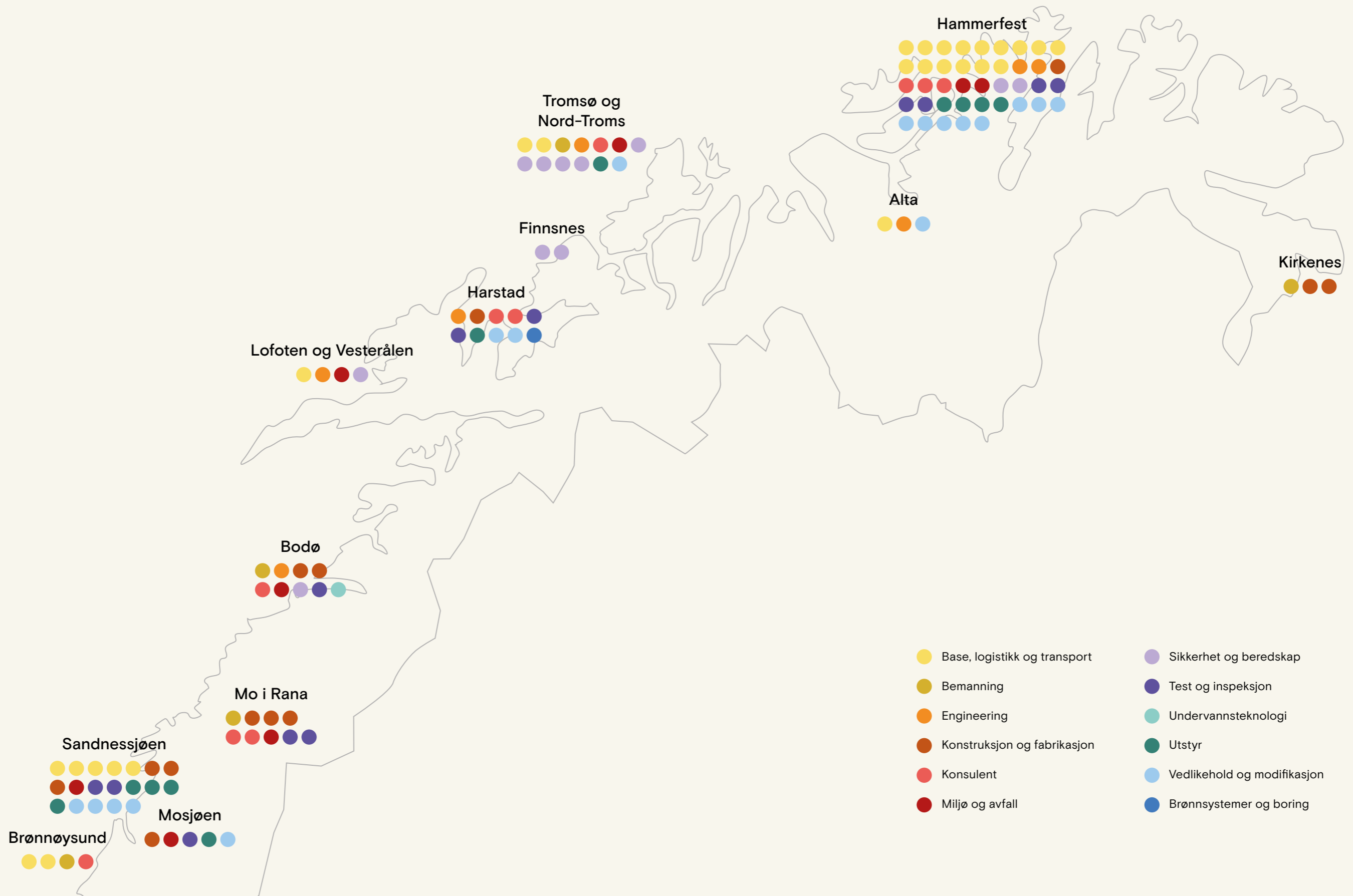
227 bedrifter intervjuet, hvorav; 145 bedrifter med faktiske leveranser

145 leverandører i 2021

2.171 sysselsatte i 2021

Klassifisering

Nær leveranserekord

De nordnorske leverandørbedriftene hadde forventninger om å levere varer og tjenester for 4,1 milliarder kroner i 2021. De faktiske leveransene ble langt høyere, og var med 5,54 milliarder kroner kun 10 millioner unna toppnoteringen på 5,64 milliarder fra 2014. Leveransene økte med hele 48 prosent fra 2020.

Totalleveransene fra Nord-Norge (i mrd. kr)											
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
3,54	3,66	4,43	4,70	5,64	4,70	3,17	3,64	3,76	3,93	3,76	5,54

Den nordnorske leverandørindustrien besto av 145 bedrifter i 2021, 18 færre enn året før. Det var flest leverandørbedrifter i Troms og Finnmark, med 83 (88 i 2020), mens Nordland hadde 62 (75). Bedriftene som er en del av den nordnorske leverandørindustrien til petroleumssektoren kjennetegnes alle ved at de har hatt bransjespesifikke leveranser. Det betyr at det totale antallet bedrifter i landsdelen som leverer varer og tjenester til petroleumssektoren er høyere enn hva som fremkommer av disse tallene.

Arbeidet på Hammerfest LNG dro opp leveransene

Investeringer og vedlikeholdsarbeid for å få Hammerfest LNG i produksjon igjen har bidratt til betydelig aktivitet i leverandørindustrien de to siste årene. I 2020 var det med på å dempe et ventet fall i aktiviteten, mens det for 2021 var utslagsgivende for at leveransene økte med 48 prosent, eller 1,8 milliarder kroner.

Petroleumsleveransene sto for en betydelig del av omsetningen til leverandørbedriftene i Nord-Norge, og i snitt utgjorde de 44 prosent av bedriftenes totale omsetning i 2021. Sammenlignet med 2020-kartleggingen var dette 10 prosentpoeng høyere, og petroleumsleveransene var dermed av større betydning for omsetningen dette leverandøråret. Fordelt på fylkene var betydningen størst i Troms og Finnmark, hvor andelen var 49 prosent. I Troms og Finnmark finner man særlig i Hammerfest-regionen en rekke spesialiserte leverandører som leverer utelukkende til denne sektoren. En rekke av disse selskapene er etablert i landsdelen for å levere på kontrakter knyttet opp mot installasjonene som er under utbygging og drift. Det er også flere av disse leverandørene som har hatt økt aktivitet på Hammerfest LNG, og som dermed har bidratt til å dra opp petroleumsandelen.

I Nordland var petroleumsandelen av totalomsetningen på 32 prosent. Leverandørbedriftene i Nordland leverer til en bredere kundegruppe, hvor både havbrukssektoren og kraftkrevende industri utgjør betydelige andeler av deres totale leveranser. Andelen petroleumsleveranser fra Nordlandsbedriftene gikk opp 2 prosentpoeng fra 2020, noe som blant annet skyldes bortfall av leverandørbedrifter med lavere petroleumsleveranser.

Tre fjerdedeler i Troms og Finnmark

Av de totale leveransene fra Nord-Norge i 2021, sto Troms og Finnmark for i overkant av tre fjerdedeler, mens resterende var fra leverandører i Nordland. Med dette har leverandørene i Troms og Finnmark tatt en større andel av totalen (opp fra 62 prosent i 2020), noe som skyldes at den økte aktiviteten

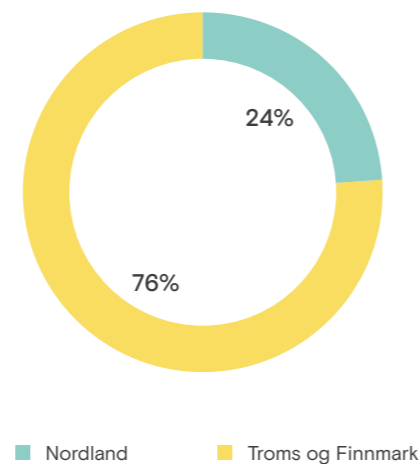
ved Hammerfest LNG i all hovedsak har gitt økt oppdragsmengde til leverandører i Troms og Finnmark, og særlig Hammerfest-regionen.

De petroleumsrelaterte leveransene fra leverandørindustrien i Troms og Finnmark har aldri vært høyere enn de var i 2021. Faktisk var leveransene mer enn 1,3 milliarder kroner høyere enn forrige rekord fra 2014, og nådde hele 4,2 milliarder kroner. Det var særlig Hammerfest-leverandørene som sto for veksten, når de nær doblet sine leveranser fra 2020.

Nordlandsleverandørene meldte om en nedgang i leveransene på 6 prosent, en sterkere utvikling enn ventet. Forventingene tilsa en nedgang på 136 millioner kroner og leveranser for 1,3 milliarder kroner, mens de faktiske leveransene endte på 1,34 milliarder kroner og utgjorde en nedgang på 90 millioner kroner.

Av de totale leveransene fra nordnorske leverandører var 67 prosent tjenester og 33 prosent varer. I Troms og Finnmark var tjenesteleveransene klart dominerende, med 71 prosent. Fordelingen i Nordland var jevnere, med 46 prosent vareleveranser og 54 prosent tjenesteleveranser. I Nordland er det blant annet leveranser innen konstruksjon og fabrikasjon som bidrar til vareleveranser, mens den store andelen leveranser

FORDELING AV LEVERANSER MELLOM FYLKENE

tilknyttet vedlikehold og modifikasjon i Troms og Finnmark drar opp tjenesteandelen.

De største bedriftene sto for 70 prosent av omsetningen

Siden 2015 har antall leverandørbedrifter gradvis gått ned fra 207 til 145. Denne utviklingen forklares med at mange bedrifter som i mindre grad har vært petroleums spesialiserte har valgt å rette fokuset sitt mot andre næringer.

Reduksjonen i antall leverandørbedrifter i 2021 kom også gjennom at mindre leverandørbedrifter falt fra. I alt var det 27 av leverandørene fra 2020 som ikke hadde leveranser i 2021, mens 10 leverandører kom til. Av de 27 bedriftene som falt fra hadde nesten samtlige en petroleumsomsetning på under 10 millioner i 2020.

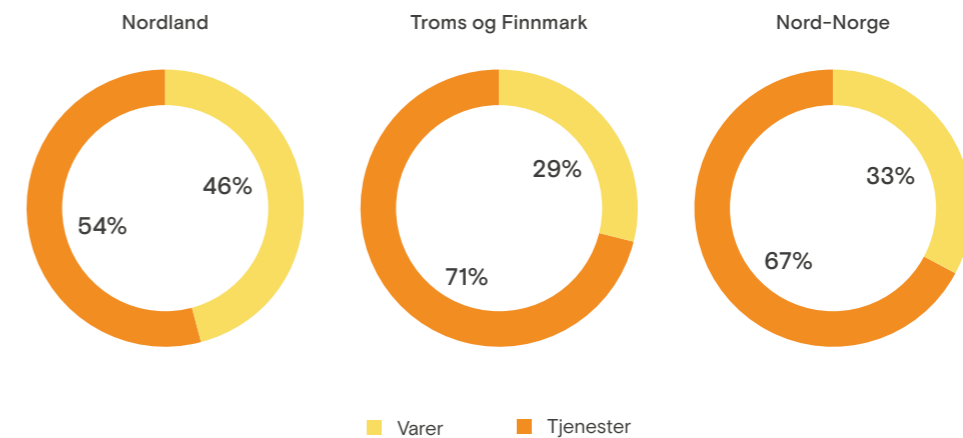
Blant bedriftene med leveranser i 2021 hadde 58 leveranser på over 10 millioner. Dette var 10 flere enn i 2020 og utgjorde 40 prosent av leverandørene. Også bedrifter med leveranser på over 100 millioner økte fra 10 i 2020 til 12 i 2021. Disse 12 leverandørene hadde samlede leveranser som utgjorde 70 prosent

av de nordnorske leveransene, og består for det meste av petroleums spesialiserte bedrifter.

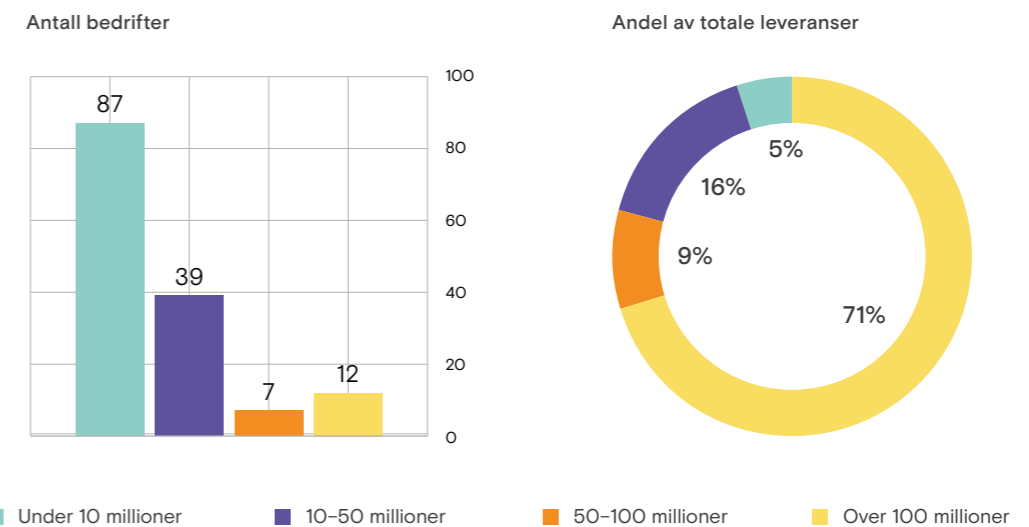
De petroleums spesialiserte bedriftene er bedrifter med all, eller tilnærmet all, omsetning knyttet opp mot petroleumssektoren. I 2021 var det 37 av disse i Nord-Norge, 4 færre enn i 2020. Resterende bedrifter leverer også mot andre sektorer, blant annet hadde 34 prosent av leverandørene leveranser mot øvrig industri, samt havbruk (33 prosent) og bygg og anlegg (30 prosent). For Nordlandsleverandørene var det flest med leveranser mot industrien, mens leverandørene i Troms og Finnmark rettet seg mot havbrukssektoren.

Når leverandørene leverer mot andre sektorer, drar de nytte av kunnskaps- og erfaringsbasen de har opparbeidet seg gjennom arbeidet mot petroleumssektoren. Leveranser til petroleumssektoren har i større grad vært regulert med tanke på krav til HMS, kvalitetssikring, sertifiseringer og dokumentasjon enn hva som tidligere har vært vanlig i andre sektorer. Innen blant annet havbrukssektoren og industrien stilles det nå strengere krav, og flere leverandører trekker dermed frem petroleumserfaringene som en fordel.

FORDELING AV VARER OG TJENESTER

LEVERANSESTØRRELSER

Høy aktivitet ga økt sysselsetting

Høy aktivitet i 2021 førte til at den nordnorske leverandørindustrien utførte 2.171 årsverk i 2021, en økning på 455 årsverk fra 2020. Økningen i årsverk kom stor grad gjennom å pendle inn fagarbeidere, og viser at nordnorsk leverandørindustri evnet å løse problemene med tilgang på arbeidskraft i møte med økt etterspørsel.

Flest årsverk ble utført i Troms og Finnmark med 1.660, mens resterende 511 årsverk ble utført i Nordland. I Nordland falt antall årsverk med 99 årsverk fra 2020. Motsatt var tilfellet for Troms og Finnmark, hvor antall årsverk økte med 554.

Utviklingen avhenger av arbeidskraft utenfra landsdelen
Reduksjonen i sysselsettingen forbundet med leveranser fra Nordland kom både gjennom færre lokale ansatte, i tillegg til at antall årsverk som pendlet inn var lavere. Lokal arbeidskraft falt med 34 årsverk, mens det var en reduksjon på 65 årsverk som pendlet inn.

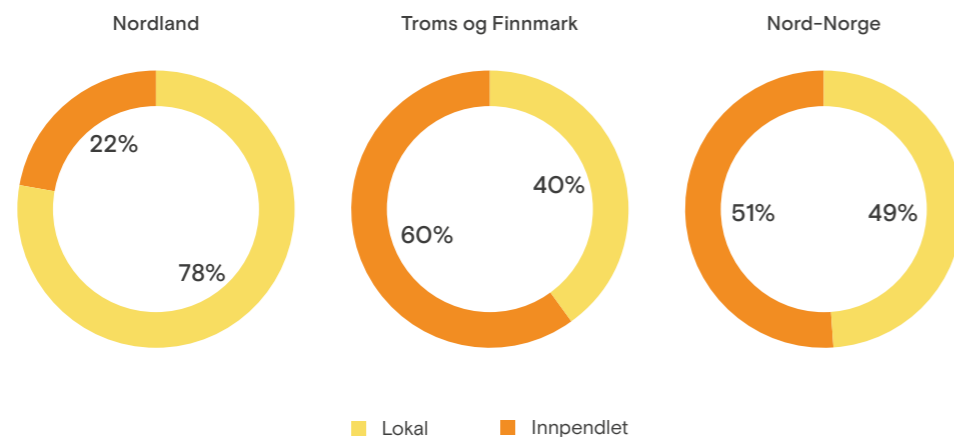
I Troms og Finnmark kom de nye årsverkene i all hovedsak gjennom at flere pendlet inn for arbeid. Lokal ansatt arbeidskraft økte med 11 årsverk, mens resterende 543 årsverk kom i form av innpendling. Den kraftige økningen i årsverk som pendler førte til at drøyt halvparten av årsverkene hos nordnorsk leverandør-

industri ble utført av pendlere i 2021. Også tidligere år har pendlerandelen vært betydelig, men aldri så høy. For 2020 var pendlerandelen på 36 prosent.

Kun 14 prosent av de nye årsverkene kom i form av lokalt bosatt arbeidskraft. Dette kan sees i sammenheng med lav arbeidsledighet i landsdelen.

Nordnorsk leverandørindustri evnet å møte den økte etterspørselen i 2021 ved å hente inn nødvendig kompetanse fra andre steder i landet og utlandet. De begrensede arbeidskraft-reservene i landsdelen betyr at arbeidskraft utenfra er avgjørende for at leverandørindustrien skal kunne utføre det arbeidet som etterspørres. For å sikre videre utvikling og legge grunnlag for økte leveranser for leverandørene er dermed både fokus på rekruttering av ung arbeidskraft og arbeidskraft utenfra regionen viktig.

LOKAL OG INNPENDLET ARBEIDSKRAFT

Økt behov for fagarbeidere

Av de 2.171 årsverkene utført av nordnorsk leverandørindustri, ble 59 prosent utført av fagarbeidere, 26 prosent ble utført av personer med høyere utdanning og resterende 14 prosent var ufaglærte. Både andelen fagarbeidere og ufaglærte økte, mens andelen med høyere utdanning gikk ned på tross av en liten økning i faktisk antall årsverk med høyere utdanning. Målt i antall årsverk var den største økningen blant fagarbeidere, med 339 årsverk.

Leverandørindustrien har i lang tid meldt om utfordringer med tilgang på arbeidskraft, og da særlig fagarbeidere innen flere ulike felt. For mange bedrifter har dette vært, og er, en begrensende faktor med tanke på å øke aktiviteten. Sett i sammenheng med økningen i antall årsverk som pendler til landsdelen er det naturlig å anta at fagarbeidere utgjør hovedvekten av denne innhentede arbeidskraften, og med det har bidratt til at leverandørene har kunnet økt aktiviteten i så stor grad som har vært tilfellet.

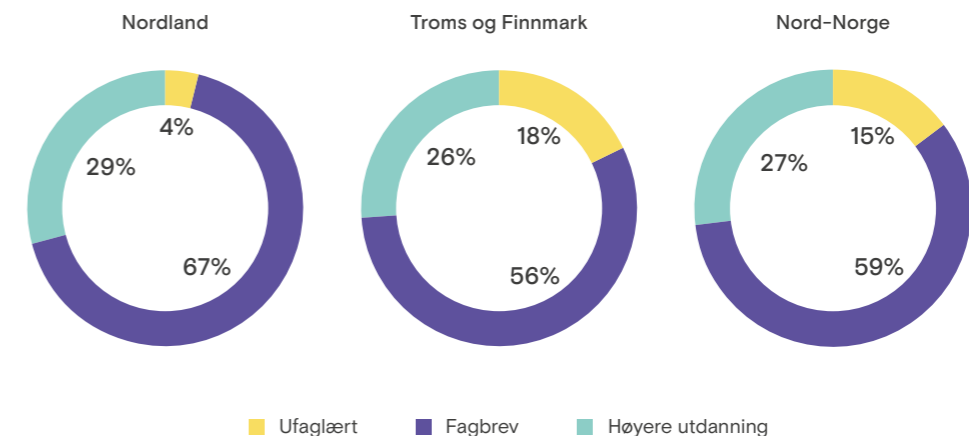
Mange flere årsverk innen vedlikehold og modifikasjon

Det var flest årsverk i Nord-Norge knyttet til vedlikehold og modifikasjon, med 1.024 årsverk. Dette var en økning på hele 556 årsverk eller nær 120 prosent fra 2020. Også her var det arbeidet som har foregått på Hammerfest LNG som bidro til økningen, hvor årsverk innen nettopp vedlikehold og modifikasjon i størst grad har hatt ekstra aktivitet. Dette vises tydelig ved at 991 av årsverkene var lokalisert i Troms og Finnmark, mens kun 33 årsverk var i Nordland.

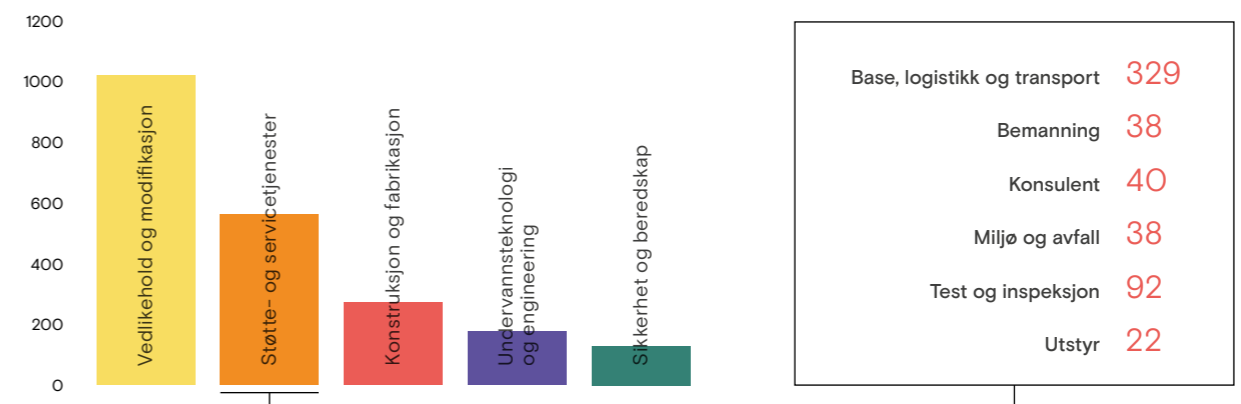
Tidligere år har støtte- og servicetjenester vært den største leverandørkategorien i Nord-Norge, hvor underkategorier som base, logistikk og transport, bemanning, test og inspeksjon, konsulent og utstyr inngår. Disse tjenestekategoriene sysselsatte 564 årsverk i 2021, en oppgang på 35 årsverk fra året før. Av disse årsverkene var 393 i Troms og Finnmark, mens resterende 171 hadde arbeidsplass i Nordland.

Leverandørkategorien konstruksjon og fabrikkasjon hadde 272 årsverk i 2021, hvorav 188 befant seg i Nordland og 84 i Troms og Finnmark. Innen sikkerhet og beredskap ble det utført 123 årsverk, mens antall årsverk innen undervannsteknologi og engineering var 178.

UTDANNINGSNIVÅ

ÅRSVERK FORDELT PÅ KATEGORI

Store leveranser til Nord-Norge

I Troms og Finnmark er leverandørindustrien i stor grad bygget opp rundt Hammerfest LNG og offshoreaktiviteten i Barentshavet. Nordlandsleverandørene har i tillegg til leveranser til installasjonene i havområdene utenfor fylket, betydelige leveranser til resten av landet og utlandet.

Petroleumsaktiviteten i Nord-Norge danner grunnlaget for en stor del av leveransene fra landsdelens leverandørindustri. 82 prosent av leveransene fra nordnorsk leverandørindustri gikk til kunder eller prosjekter i Nord-Norge i 2021. I sum utgjorde dette 4,6 milliarder kroner, en økning på 1,8 milliarder fra 2020. Eksportleveransene økte fra 514 til 576 millioner, mens leveransene til Norge utenom Nord-Norge var på 493 millioner kroner, en økning på over 80 millioner.

Leveransene til kunder og prosjekter i Nord-Norge er det høyeste nivået til nå i Levert-historikken, opp fra tidligere «rekord» på 3,7 milliarder kroner i 2014. Mens økningen i de lokale leveransene i stor grad må sees i sammenheng med midlertidig økt aktivitet på Hammerfest LNG, er det positivt for nordnorsk leverandørindustri at også leveranser ut over egen landsdel viser tegn til økning. Det er fremdeles et stykke igjen før man er tilbake på tidligere nivåer, hvor man på det høyeste hadde eksportleveranser for 964 millioner kroner og leveranser til landet ellers på 1,2 milliarder kroner.

Mest lokale leveranser i Troms og Finnmark

I Troms og Finnmark gikk 92 prosent av leveransene til prosjekter og kunder i landsdelen, mens andelen i Nordland var på 50 prosent. Nordland hadde dermed også langt høyere andel som gikk ut av landsdelen, med 32 prosent eksport og 18 prosent til landet ellers. Fra Troms og Finnmark gikk 4 prosent av leveransene til resten av Norge, mens 3 prosent var eksport.

Av de 4,4 milliarder kronene leverandørindustrien hadde i leveranser til nordnorske kunder eller prosjekter, kunne hele 89 prosent knyttes til nordnorske felt og installasjoner. Leverandørindustrien i Troms og Finnmark er i stor grad etablert opp mot aktiviteten i Barentshavet, med Snøhvit/Hammerfest LNG og Goliat i produksjon, samt Johan Castberg under utbygging. 80 prosent av de samlede leveransene fra fylket gikk til disse feltene. Nordlandsleverandørene på sin side hadde 35 prosent av sine leveranser opp mot feltene Norne, Aasta Hansteen og Skarv som ligger i Norskehavet utenfor Nordland.

Leveransene til Hammerfest LNG var klart størst, med 2,3 milliarder kroner. Deretter fulgte Goliat med leveranser på 542 millioner kroner, en nedgang på i overkant av 100 millioner fra året før. Johan Castberg hadde leveranser på over 80 millioner mer enn i 2020, og endte på 495 millioner kroner. Også Skarv hadde en liten oppgang i leveransene, og var med 193 millioner

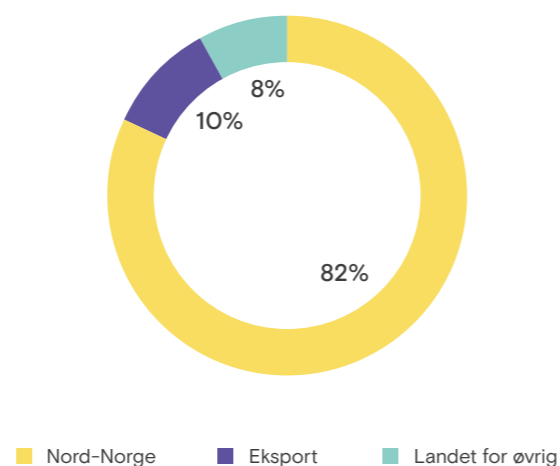
kroner om lag 12 millioner over det de hadde av nordnorske leveranser i 2020.

Størst leveranser til drift

Det er til driftsfase av prosjekter det er størst leveranser fra nordnorsk leverandørindustri. I 2021 var leveranser til denne fasen på 4,1 milliarder kroner, opp fra 2,2 milliarder i 2020. Til utbyggingsfasen av petroleumsprosjekter hadde nordnorsk leverandørindustri leveranser på i overkant av 1 milliard, 100 millioner lavere enn året før. Videre var leveransene til leteaktivitet og tidligfase/studier på 349 millioner kroner i 2021, ned med 50 millioner.

68 prosent av leveransene gikk til petroleumsselskapene i form av direkteleveranser, opp hele 7 prosentpoeng fra 2020. Andelen direkteleveranser var lavere i Nordland, med 48 prosent, sammenlignet med Troms og Finnmark som hadde 74 prosent. Resterende leveranser fordelte seg med 24 prosent til hovedkontraktører og 8 prosent til underleverandører. Nordlandsleverandørene hadde 45 prosent av sine leveranser til hovedkontraktører, mot 17 prosent for leverandørene i Troms og Finnmark.

FORDELING AV LEVERANSER ETTER MARKED

Leveranser til installasjoner i Nord-Norge (tusen kroner)							
	Hammerfest LNG	Norne	Aasta Hansteen	Johan Castberg	Goliat	Skarv	Øvrige (Wisting, Barents Blue Ammonia)
Sum	2 345 449	250 594	175 639	494 691	542 103	196 758	37 902
(Endring fra 2020)	(1 776 397)	(6 799)	(15 169)	(80 715)	(-109 217)	(16 108)	(27 894)

Tilbake til normalen

I 2022 ventes det leveranser på i overkant av 4,7 milliarder kroner. Dette er en nedgang på om lag 800 millioner, eller 15 prosent, fra 2021. Antall årsverk ventes å gå ned med 245, til 1.926.

Forventninger om nedgang er naturlig etter at arbeidet ble ferdigstilt og produksjonen ved Hammerfest LNG ble gjenopptatt i juni 2022. Dersom forventningene for leveranser i 2022 slår til vil nivået likevel ende 970 millioner over 2020.

Den store økningen i 2021 kom for leverandørene i Troms og Finnmark, og det er også der nedgangen ventes i 2022. Leverandørene i fylket forventer et omsetningsbortfall på over 1,1 milliarder kroner, og leveranser for rett over 3 milliarder. Mesteparten av reduksjonen vil komme i Hammerfest-regionen. Også i Finnsnes og Alta ventes det lavere aktivitet, mens leverandørene i Tromsø og Harstad samlet ventet å øke sine leveranser med over 100 millioner.

I Nordland ventet derimot leverandørene økt omsetning mot petroleumssektoren i 2022. Forventningene på i underkant av 1,7 milliarder tilsvarer en økning på 23 prosent fra 2021-nivået. Dersom leverandørene får rett i sine antagelser vil 2022 bli det beste året for Nordland siden oljeprisfallet sørget for redusert aktivitet i årene etter 2014. Det er leverandørene i Bodø-regionen som ventet den største veksten.

Store leverandører i Troms og Finnmark ventet nedgang

De største bedriftene, som står for en betydelig andel av leveransene i landsdelen, ventet en samlet nedgang på over 700 millioner. Mens de største leverandørene i Nordland ventet en økning på 296 millioner, ventet de største leverandørene i Troms og Finnmark en nedgang på hele 1 milliard. I Troms og Finnmark ventet også de mindre leverandørbedriftene samlet sett en nedgang, denne på 110 millioner.

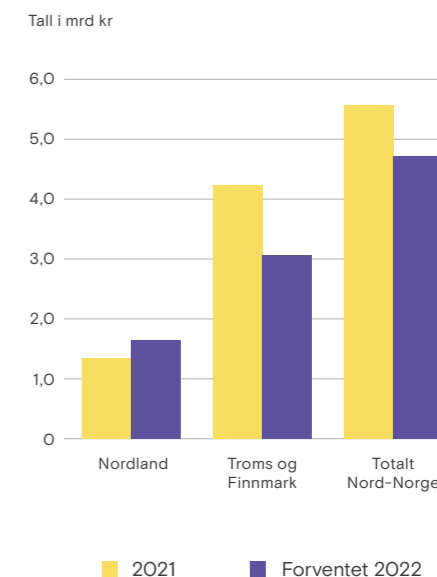
Utsiktene for 2023 er også gode. 52 prosent av bedriftene tror at de vil ha leveranser på nivå med 2022, og 34 prosent tror på høyere leveranser. Samment tror altså 86 prosent av leverandørene at 2023 vil være enten likt eller bedre enn 2022. Kun 14 prosent av leverandørene tror de vil ha lavere aktivitet.

Halvering av leveransene til Hammerfest LNG

Leverandørene ventet en reduksjon i leveranser til feltinstallasjoner og landanlegg i landsdelen på nær 1,3 milliard i 2022. Størsteparten av fallet, 1,1 milliard, skyldes lavere etterspørsel fra Hammerfest LNG. Ellers ventes det at leveransene til Johan Castberg går ned med nær 174 millioner. For øvrige vil nivået være tilnærmet uendret.

Den ventede nedgangen i leveranser til Johan Castberg kan forklares ved at mye av det som nordnorske bedrifter skal levere er ferdig produsert og levert til Stord. Nå gjenstår det to år med aktivitet for å ferdigstille produksjonsskipet, før det slepes til feltet våren 2024.

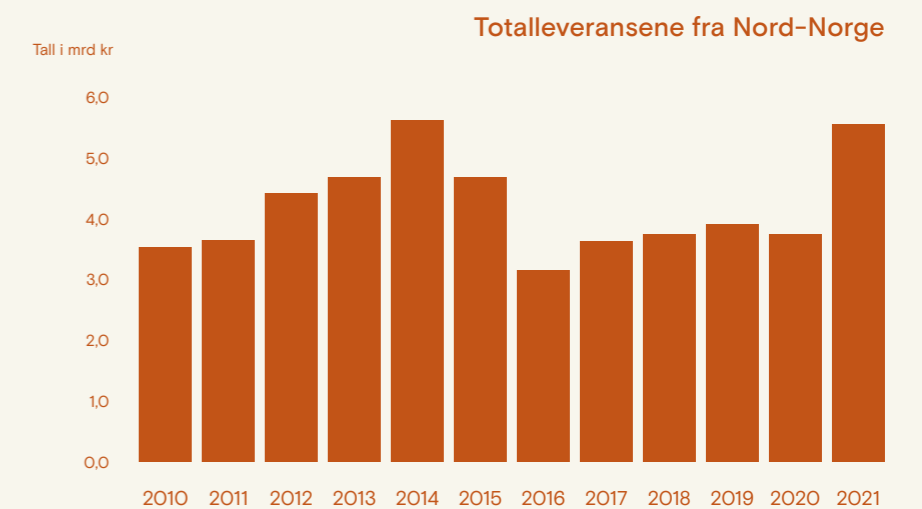
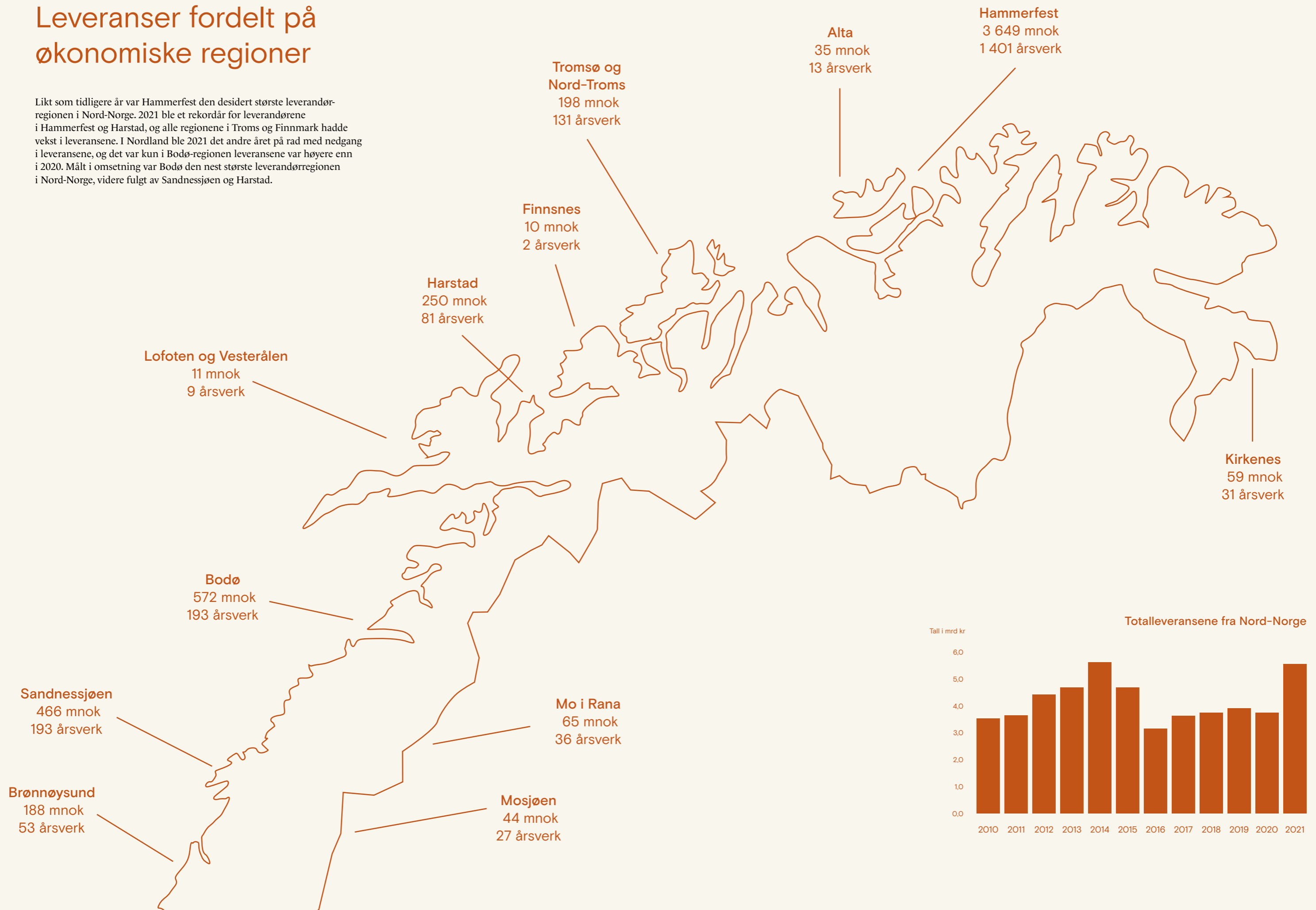
FORVENTNINGER I FYLKENE

Forventede leveranser til installasjoner i Nord-Norge 2022 (tusen kroner)							
	Hammerfest LNG	Norne	Aasta Hansteen	Johan Castberg	Goliat	Skarv	Øvrige (Wisting, Barents Blue Ammonia)
Sum	1 199 450	244 757	171 422	321 100	560 200	195 226	29 640
(Endring fra 2021)	(-1 145 999)	(-5 837)	(-4 217)	(-173 591)	(18 097)	(-1 532)	(-8 262)

Leveranser fordelt på økonomiske regioner

Likt som tidligere år var Hammerfest den desidert største leverandørregionen i Nord-Norge. 2021 ble et rekordår for leverandørene i Hammerfest og Harstad, og alle regionene i Troms og Finnmark hadde vekst i leveransene. I Nordland ble 2021 det andre året på rad med nedgang i leveransene, og det var kun i Bodø-regionen leveransene var høyere enn i 2020. Målt i omsetning var Bodø den nest største leverandørregionen i Nord-Norge, videre fulgt av Sandnessjøen og Harstad.

Andre år med nedgang i Nordland

Leverandørbedriftene i Nordland leverte varer og tjenester for 1,3 milliarder kroner i 2021, et fall på 6 prosent fra 2020. Leveransene ble utført av 511 årsverk, 99 færre enn ved forrige kartlegging.

2021 er andre året med nedgang for leverandørindustrien i Nordland. Heldigvis ser ikke nedgangen ut til å bli langvarig for leverandørene. For 2022 venter bedriftene leveranser på nær 1,7 milliarder. Får de rett i sine anslag vil dette være en økning på 23 prosent fra 2021, og de høyeste leveransene siden 2015.

Det ble kartlagt 116 mulige leverandørbedrifter i Nordland, hvorav 62 av disse fortalte om bransjespesifikke leveranser. For disse bedriftene utgjorde omsetning mot petroleumssektoren 32 prosent av deres totale omsetning.

Av de totale leveransene fra landsdelen, sto Nordland for 24 prosent av både omsetning og utførte årsverk. For 2020 var tilsvarende tall 38 og 36 prosent. Årsaken til at Nordlandsleverandørene sin andel har svekket seg var den høye aktiviteten i Troms og Finnmark for å få Hammerfest LNG i produksjon igjen.

Bodø på vei opp

Bodø-leverandørene hadde omsetning mot petroleumssektoren på nær 572 millioner kroner i 2021. Leveransene var en økning på 17 prosent fra 2020, og Bodøregionen var med det én av tre regioner i Nordland som opplevde vekst. Med forventninger om en knapp oppgang på 2 prosent ble leverandøråret dermed bedre enn forventet. Samtidig som leveransene økte falt antall årsverk fra 204 til 193.

Leverandørene i Bodø-regionen er fordelt på flere kategorier, hvor de største har leveranser innen undervannsteknologi, konstruksjon og fabrikkasjon og bemanning. Nærmere 70 prosent av leveransene var eksportleveranser, og regionen sto for 69 prosent av den totale eksporten fra leverandørindustrien i Nord-Norge. Driveren for eksportleveransene fra Bodø-regionen er fremdeles kabelfabrikken Nexans på Rognan. I 2022 ventes de høyeste leveransene fra regionen i Levert-historikken, på i overkant av 900 millioner kroner.

Sandnessjøen-leveranser til feltene i Nordland

Etter to år som største leverandørregion i Nordland gikk leveransene til Sandnessjøen-leverandørene ned med 13 prosent i 2021, og endte på 466 millioner kroner. Leveransene var

likevel høyere enn ventet, med forventninger om en nedgang på 22 prosent. For 2022 ventes det at leveransene vil holde seg på dette nivået.

Det var 193 årsverk forbundet med leveransene, og disse arbeidet i 24 bedrifter. Antall bedrifter var ned med 5 fra 2020, og skyldes en kombinasjon av nedleggelse av bedrifter og at enkelte bedrifter som har hatt en lav andel av total aktivitet mot petroleumssektoren ikke hadde aktivitet i 2021.

Det var flest bedrifter i Sandnessjøen innen base, logistikk og transport, tett fulgt av utstyrsleverandører, samt leverandører innen vedlikehold og modifikasjon, og konstruksjon og fabrikkasjon. 278 millioner av leveransene kunne knyttes opp mot installasjonene utenfor kysten av Nordland; Nørne, Skarv og Aasta Hansteen, som utgjorde 60 prosent av leveransene til disse feltene fra fylket. Videre utgjorde det også i underkant av 60 prosent av de samlede leveransene fra regionen. Sammenlignet med alle leverandørene i Nordland, som hadde 35 prosent av omsetningen mot disse feltene, leverer dermed Sandnessjøen-leverandørene i stor grad til feltaktiviteten i Nordland.

Nedgangstider i Brønnøysund

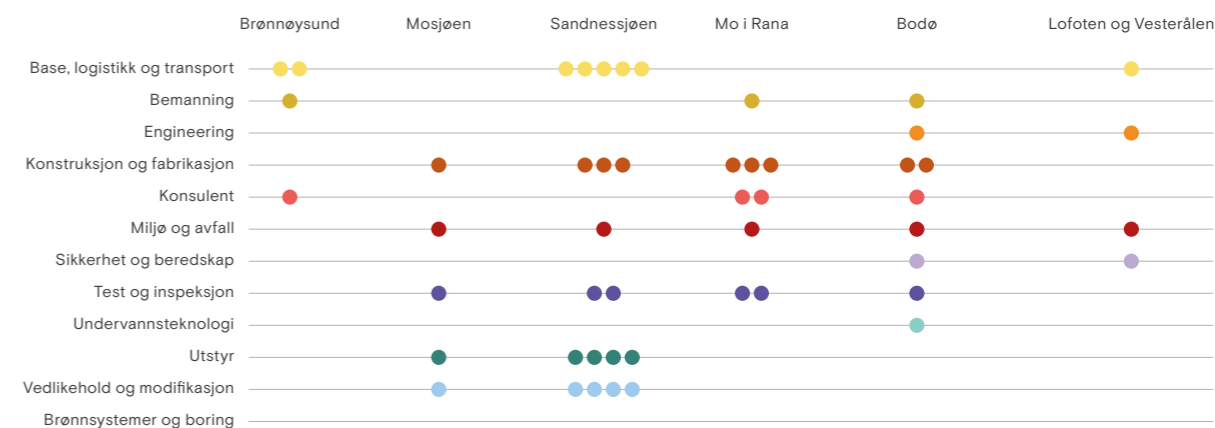
I Brønnøysund-regionen ble det levert for i underkant av 188 millioner kroner i 2021. Dette var 80 millioner, eller 30 prosent, lavere enn leveransene i 2020, og over 50 millioner lavere enn hva leverandørene selv ventet ved forrige kartlegging.

Det ble utført 53 årsverk fordelt på 5 leverandørbedrifter. Bedriftene opererte innen base, logistikk og transport, bemanning og konsulenttjenester, og det er særlig aktiviteten knyttet til helikopterbasen som er avgjørende for leverandørregionen. For 2022 ventes en ytterligere nedgang på 14 prosent, til 162 millioner kroner.

Ny bunnotering for Mo i Rana-leverandørene

Mo i Rana-regionen nådde ikke sine forventninger for 2021, og nedgangen i leveranser ble med det større enn ventet. Leveransene endte på i underkant av 65 millioner kroner, en nedgang på 21 prosent fra 2020. Etter to år med vekst i 2018 og 2019, ble både leverandørårene 2020 og 2021 bunnoteringer

LEVERANDØRER I NORDLAND FORDELT PÅ KATEGORIER

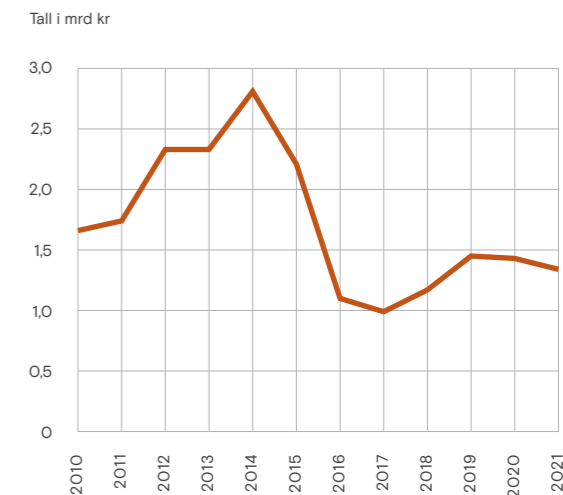
for regionen. Det ble utført 36 årsverk fordelt på 12 leverandørbedrifter, hvor flest var innen kategoriene konstruksjon og fabrikkasjon, og konsulent. I 2022 ventes det at nivået vil være høvelig likt, med leveranser på rett under 64 millioner.

Økning i Mosjøen, og nedgang i Lofoten og Vesterålen

I Mosjøen-regionen hadde leverandørene en omsetning mot petroleumssektoren på 43,5 millioner kroner, nær 11 millioner høyere enn i 2020, og 12 millioner over forventningene. Det ble utført 27 årsverk. Leverandørene i Lofoten og Vesterålen hadde en samlet petroleumssomsetning på i overkant av 11 millioner kroner i 2021. Dette var en nedgang på nær 19 millioner, eller over 60 prosent, og 8,6 årsverk kunne knyttes til leveransene.

Lofoten og Vesterålen, da særlig Vesterålen, har tidligere hatt leveranser på opp mot 300 millioner, men har opplevd fall i leveransene hvert år siden 2012. I 2022 ventes leveranser på 10,2 millioner, en liten nedgang fra 2021. Leverandørene i Mosjøen venter en petroleumssomsetning på 47,5 millioner i 2022, en økning på 9 prosent.

LEVERANSER FRA NORDLAND

Flere rekorder i Troms og Finnmark

I Troms og Finnmark økte omsetningen mot petroleumssektoren med over 80 prosent fra 2020 til 2021. Leveranser for 4,2 milliarder kroner ble utført av 1660 årsverk i 83 leverandørbedrifter. Dette var langt over forventningene ved forrige kartlegging.

Etter en nedgang i 2020 har alt gått oppover for leverandørindustrien i Troms og Finnmark i 2021. Det store hoppet i aktivitet og omsetning skyldes i all hovedsak arbeidet med å få prosessanlegget Hammerfest LNG i produksjon igjen.

2021-leveransene fra Troms og Finnmark er rekordhøye i Levert-sammenheng, og 1,4 milliarder høyere enn tidligere rekord fra 2014. Alle regionene i fylket har hatt vekst, og både Hammerfest og Harstad har slått sine tidligere leveranserekorder. For 2022 ventes lavere aktivitet i leverandørindustrien som følge av at det ekstraordinære arbeidet på Hammerfest LNG er ferdigstilt. Forventningene tilsier leveranser på nær 3,1 milliarder.

I arbeidet med årets rapport ble 104 mulige leverandørbedrifter kartlagt, hvor 83 av disse hadde bransjespesifikke leveranser til petroleumssektoren. Disse leverandørbedriftene hadde nær 50 prosent av sin omsetning i 2021 fra leveranser til petroleumssektoren. På grunn av veksten i Troms og Finnmark utgjorde fylkets leveranser over 75 prosent av de totale nordnorske leveransene, som utgjør en betydelig styrkning fra 62 prosent i 2020.

Rekordomsetning i Hammerfest

Aldri før har leverandørene i Hammerfest-regionen hatt større leveranser enn i 2021. Leveransene var på i overkant av 3,6 milliarder kroner, en økning på 96 prosent fra 2020, og fordelte seg på 45 leverandørbedrifter, 4 flere enn i 2020. Det var 1.401 årsverk tilknyttet petroleumsleveransene.

Leverandørindustrien i Hammerfest består av flest bedrifter innen base, logistikk og transport, samt vedlikehold og modifikasjon. Den betydelige økningen i 2021 skyldes at det har vært langt høyere aktivitet enn normalt på Hammerfest LNG som følge av reparasjoner og vedlikehold for å få anlegget i produksjon igjen etter brannen i september 2020. Leveransene til Hammerfest LNG var på 2,3 milliarder. På grunn av de ekstra høye leveransene utgjorde leveransene fra Hammerfest-regionen 66 prosent av totale nordnorske leveransene. I tillegg til leveransene til Hammerfest LNG hadde Hammerfest-regionen

leveranser til Goliat på 530 millioner kroner, mens leveransene til Johan Castberg var på 379 millioner.

I 2022 forventes det at leveransene vil være lavere, og nærmer seg mer et normalt nivå med tanke på ordinær drift på Hammerfest LNG fra og med juni 2021. Forventningene tilsier leveranser på 2,43 milliarder kroner, som tross nedgangen fra 2021 vil være over 500 millioner høyere enn i 2020 dersom de innfris.

Harstad i vekst

I Harstad-regionen hadde leverandørene en omsetning mot petroleumssektoren på 250 millioner kroner, og holdt med det andre plassen i Troms og Finnmark. Leveransene var nær 62 millioner lavere enn forventet, men ga fortsatt en økning på 17 prosent fra 2021. Med dette hadde Harstadleverandørene sitt beste år siden oppstarten av Levert-kartleggingen, opp fra forrige rekord på 239 millioner i 2013.

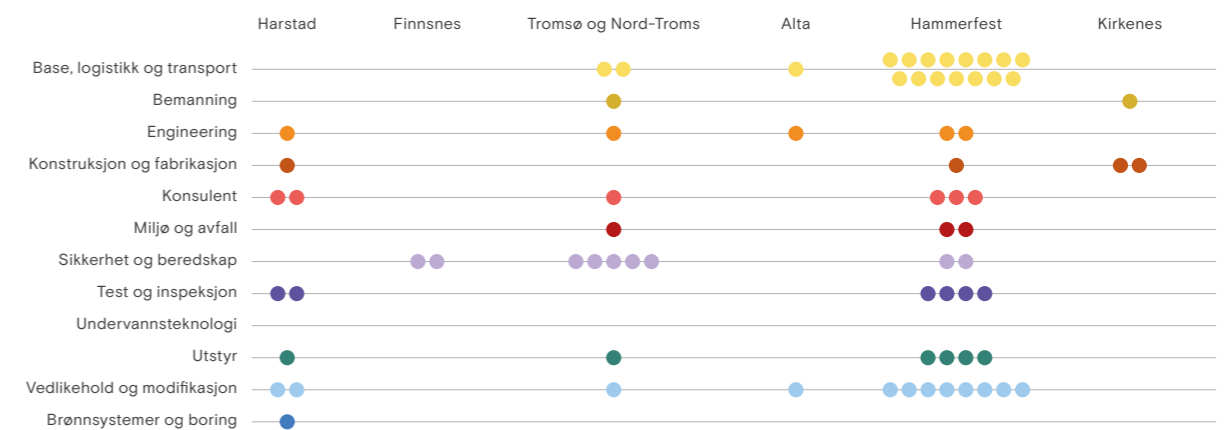
Det var 11 bedrifter med leveranser i regionen, og 81 årsverk tilknyttet leveransene. I Harstad er leverandørene spredt på flere kategorier, blant annet konstruksjon og fabrikkasjon, vedlikehold og modifikasjon og konsulenttjenester. For inneværende år ventes leveranser for 317 millioner kroner, som tilsvarer en forventet økning på 27 prosent.

Sikkerhet og beredskapsleveranser i Tromsø og Nord-Troms

Leverandørene i Tromsø og Nord-Troms leverte varer og tjenester til petroleumssektoren for 198 millioner kroner i 2021. Dette var 35 millioner mer enn i 2020, og 31 millioner mer enn leverandørene forventet ved forrige kartlegging. I disse regionene var det 16 bedrifter med petroleumsleveranser, og 131 årsverk. I Tromsø-regionen finner man fem av elleve leverandører innen sikkerhet og beredskap, og nesten 60 prosent av de nordnorske årsverkene innen kategorien sysselsettes her.

For 2022 venter leverandørene at leveransene vil øke med 10 prosent til 212 millioner.

LEVERANDØRER I TROMS OG FINNMARK FORDELT PÅ KATEGORIER

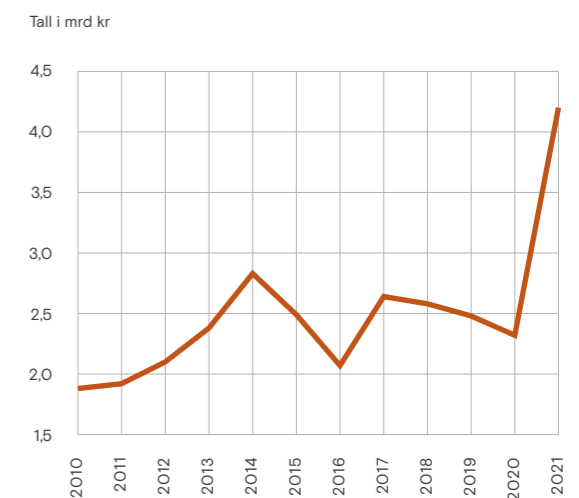
Mindre, men økende leveranser fra Kirkenes, Alta og Finnsnes

Kirkenes, Alta og Finnsnes er alle mindre leverandørregioner med til sammen 10 leverandørbedrifter i 2021. I Kirkenes-regionen økte leveransene med 1,7 millioner kroner fra 2020, til nær 59 millioner i 2021. Leverandørene hadde leveranser innen bemanning og konstruksjon og fabrikkasjon, og sysselsette 31 årsverk.

Alta-leverandørene hadde en omsetning mot petroleumssektoren på i underkant av 35 millioner kroner i 2021, en økning på nær 20 prosent fra 2020. Denne aktiviteten sysselsette 13 årsverk, og bedriftene arbeidet innen engineering, base, logistikk og transport, samt vedlikehold og modifikasjon.

Leverandørene i Finnsnes hadde leveranser innen sikkerhet og beredskap for i overkant av 10 millioner kroner i 2021, og sysselsette gjennom dette 2,2 årsverk. Leveransene var en økning på over 9 millioner fra 2020.

LEVERANSER FRA TROMS OG FINNMARK

Utvikler blå ammoniakk fra naturressurser i Barentshavet

Horisont Energi planlegger å bygge Europas første fabrikk for ren ammoniakkproduksjon i stor skala. Det skal skje i Hammerfest.

Prosjektet som har fått navnet «Barents Blue», skal i første omgang bruke naturgass fra Snøhvitfeltet og senere også fra Goliat-feltet (Alke).

– Om alt går etter planen er produksjonsstart ventet å bli i 2026, forteller leder i Horisont Energis avdeling i Hammerfest; Tom Eirik Jakobsen.

– Når prosessanlegget er i full drift vil det ha kapasitet til å produsere 3.000 tonn ammoniakk i året.

For å begrense CO₂-utslipp er karbonfangst en viktig del av prosessen ved ammoniakkanlegget.

– En CO₂-fangst på 99 prosent gjør prosjektet unikt, fortsetter Jakobsen. All CO₂ som fanges skal lagres trygt under havbunnen i reservoaret «Polaris».

– Reservoaret har en kapasitet på 100 millioner tonn, som er det dobbelte av Norges årlige klimagassutslipp. «Polaris» vil for øvrig bli det andre kommersielle reservoaret på norsk kontinentalsokkel, legger han til.

Fra Hammerfest vil ammoniakken bli fraktet med skip til Sør-Europa, der markedet er langtransportskip.

– Vi har inngått samarbeidsavtale med Rotterdam Havn om mottak av ammoniakk. På sikt vil dette åpne opp muligheten til å ta CO₂ i retur fra Europa for lagring i «Polaris». Lagring av CO₂ er sånn sett et markedssegment for oss, forklarer Jakobsen.

At Hammerfest er valgt som lokasjon for prosjektet er ifølge Jakobsen ingen tilfeldighet.

– Kommunen har fra før av en velutviklet leverandørindustri og veien til naturgass er kort. Med skip er også markedet innenfor rimelig rekkevidde. I tillegg er det en fordel at vi har et klima med relativt stabilt lave temperaturer, som er gunstig i ammoniakkproduksjonen.

Fra oppstart i 2019 har Horisont Energi utviklet seg til å bli en bedrift med rundt 50 ansatte. De fleste med industribakgrunn fra blant annet Equinor og Yara. Hovedkontoret er i Sandnes, men bedriften har også kontor i Oslo og Edinburgh, og nå også i Hammerfest. Selv startet Tom Eirik Jakobsen i jobben i mai i år.

– Fra før av er det bestemt at lokalisering av prosessanlegget skal være på Markoppneset i Kvalsund, og vi er nå i slutfasen av konsekvensutredningen. Vi forventer en investeringsbeslutning for «Barents Blue»-prosjektet ved utgangen av året eller tidlig neste år, forteller han.

Når produksjonen kommer i gang om 4–5 år ventes det at mellom 75–80 personer vil være ansatt på anlegget. I likhet med andre industriprosjekt vil behovet være stort for blant annet elektrikere, mekanikere og sveisere. Den nytilsatte lederen i Hammerfest forteller også at flere andre grønne industriprosjekt er på gang:

– Vi er blant annet i startgropen til et grønt hydrogenprosjekt, som vi utvikler sammen med ST1, avslutter han.

Horisont Energi

Leverandøroversikt

Tabellen viser bedrifter som hadde leveranser for 0,5 mill. kr eller mer til petroleumssektoren i 2021. Bedriftene er fordelt på kategorier basert på hvilke typer leveranser bedriftene hadde mest av. Enkelte av leverandørene har leveranser som kan klassifiseres innen flere av områdene.

ENGINEERING	UNDERVANNSTEKNOLOGI
ABB Aker Solutions Multiconsult Polarkonsult	Nexans Norway
KONSTRUKSJON OG FABRIKASJON	VEDLIKEHOLD OG MODIFIKASJON
Aker Solutions Barel Grotnes Steel Grovfjord Mekaniske Verksted Hammerfest Industriservice Kimek Momek Group Mosjøen Kulde og Klimaservice Rapp Bomek Semek Slipen Mekaniske Svetek Westcon	AF Gruppen Aibel Apply Bilfinger Nordics Gagama Elektro GK Inneklima GK Rør H.Blix Helgeland Overflateteknikk Helgeland V&M Oss-nor PTG Kuldeteknikk Quant Norway Score Teknor
SIKKERHET OG BEREDSKAP	
Arcos Avarn Security Boreal Maritim Kongsberg Satellite Services Nofi NOFO NorLense Oddvar Nes Restech Norway Segla Fiskebåtrederi Vacumkjempen	

Se www.levertrappen.no for ytterligere informasjon om leverandørbedriftene

STØTTE- OG SERVICETJENESTER	
BASE, LOGISTIKK OG TRANSPORT	KONSULENT
Alta Logistics ASCO Barents Naturgass Bring Cargo Bristow CHC Helikopter Service Coor Ditt Bud GAC Norway Halliburton Helgelandsbase Holmens Transport Kraemer Maritime Møkster Polar Nor-Lines Norsea Polarbase North Agency North Sea Safety Polarlift Sandnessjøen Vaktselskap Sinus Sandnessjøen Skarvik Viggo Eriksen	Advokatfirmaet Finn Kinevo KPB Kunnskapsparken Helgeland KUPA Arctic Energy Partners Pro Barents Sintef Helgeland Visual 360
BEMANNING	MILJØ OG AVFALL
Arctic Resource BM Elektro Fisheryservice Kimek Offshore Unifab	Delitek Finnmark Ressursselskap Helgeland Industrier Miljøteknikk Terrateam Perpetuum SAR Østbø
	TEST OG INSPEKSJON
	Certex DNV GL Hammerfest Inspection & Training IKM Testing Novatek Octio Ramco Norway Sintef Nordlab SOS Inspection Testpartner WellConnection
	UTSTYR
	Arne Bjørnvold Baker Hughes Hammerfest Maskinforretning KGS Systemer Mento Modex Paul Nygaard Seashore Technology TESS Nord Tools

Betydelige ringvirkninger fra nordnorsk petroleumsaktivitet

Aktiviteten ved de nordnorske petroleumsfeltene og -installasjonene førte til nær 7.200 årsverk på landsbasis i 2021, og en verdiskaping på 9,3 milliarder. I Nord-Norge kunne 2.600 årsverk knyttes til drift av feltene, mens 1.950 årsverk kunne knyttes til annen petroleumsrelatert aktivitet.

Ringvirkninger nasjonalt

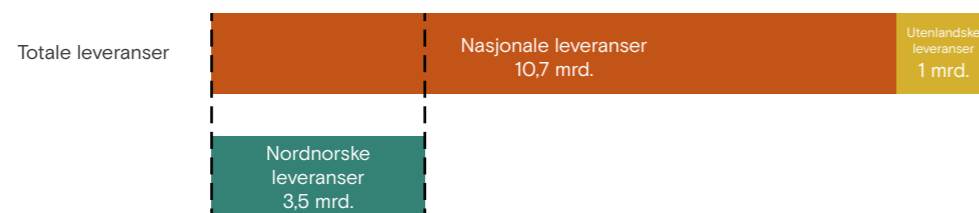
Kjøpte varer og tjenester for over 11 milliarder

Vare- og tjenesteleveranser til drift av felt og installasjoner på nordnorsk sokkel utgjorde 11,7 milliarder kroner i 2021. Inkludert i disse kostnadene er både investeringskostnader for tilknytning av Ærfugl-feltet til Skarv, samt ekstraordinære kostnader til reparasjoner på Hammerfest LNG. Kostnadene ville dermed vært lavere i et normalt driftsår.

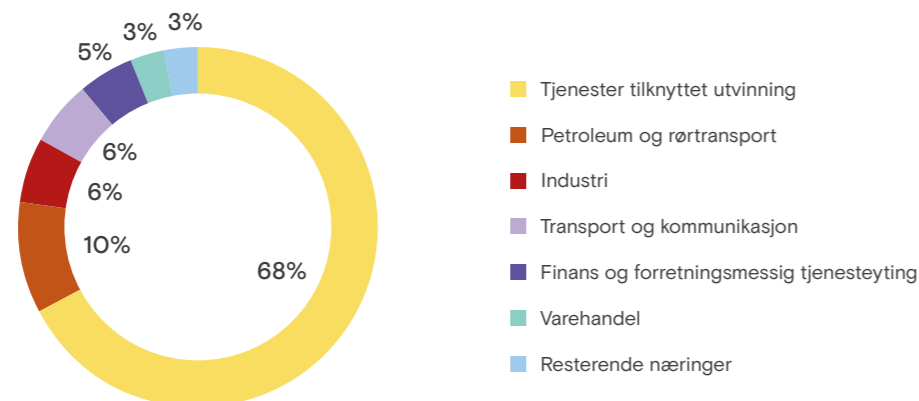
Over 90 prosent av leveransene, 10,6 milliarder, var fra norske leverandørbedrifter, mens resterende var fra utenlandske leverandører. Videre utgjorde leveranser fra nordnorske leverandører

33 prosent av de samlede norske leveransene til feltene, opp fra 20 prosent i 2020. Leveranser fra næringen tjenester tilknyttet utvinning dominerte leveransebildet. Denne næringen består av få men store virksomheter som Aker Solutions, Odfjell, Subsea7, Halliburton og Aibel. Leveransene kommer dermed i stor grad fra arbeid utført av hovedkontraktører, og omfatter blant annet vedlikehold, driftsstøtte, borerigger og modifikasjon. De øvrige vare- og tjenesteleveransene fordelte seg i hovedsak på petroleum og rørtransport, industri, transport og kommunikasjon, finans og forretningsmessig tjenesteyting, samt varehandel.

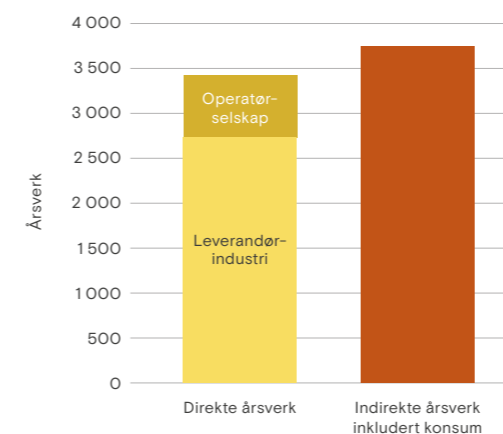
FORDELING AV LEVERANSENE

NÆRINGSVIS FORDELING AV LEVERANSENE

NASJONALE ÅRSVERK FRA DRIFT AV FELT I NORD-NORGE

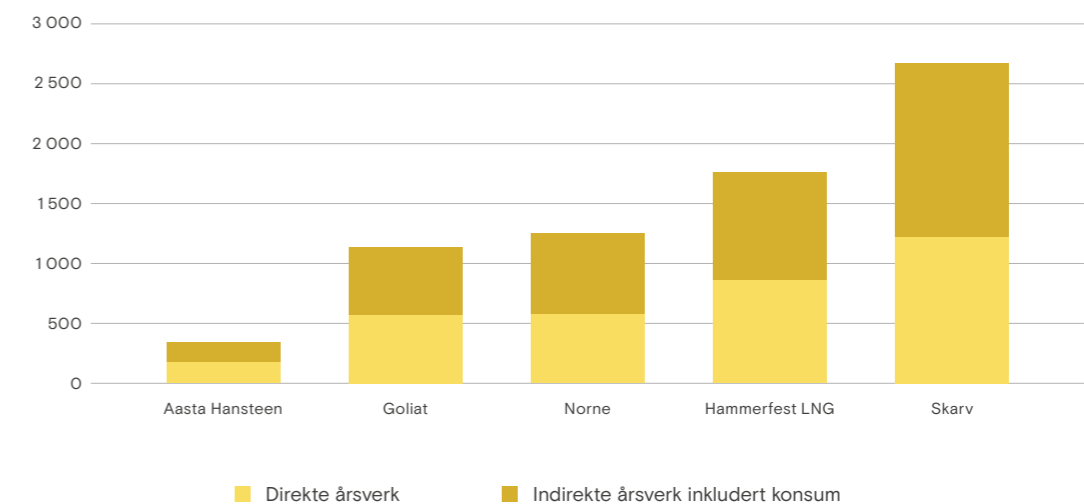

Nær 7.200 årsverk i hele landet knyttet til nordnorsk feltaktivitet

I underkant av 7.200 årsverk på landsbasis kunne knyttes til felt og installasjoner i Nord-Norge i 2021. De direkte årsverkene fordelte seg med i underkant av 700 årsverk internt hos operatørselskapene og 2.700 årsverk i norske leverandørbedrifter som følge av direkteleveranser. Beregningene viste at det var nær 3.750 indirekte årsverk fra norske underleverandører inkludert sysselsattes konsum. De fleste direkte årsverkene fantes innen tjenester tilknyttet utvinning, som er i samsvar med resten av petroleumssektoren i andre deler av landet. Også i næringen petroleum og rørtransport var direkte årsverk dominerende, og besto i all hovedsak av operatørselskapenes egne sysselsatte. De indirekte årsverkene var størst i næringene som er mer underleveranse- og konsumorienterte, som varehandel og finans og forretningsmessig tjenesteyting.

Aktiviteten var særlig høy ved Skarv og Hammerfest LNG, med henholdsvis 2.700 og 1.800 direkte og indirekte årsverk inkludert konsum. På Skarv ble det gjennomført større investeringer i 2021 i forbindelse med utbyggingen av Ærfugl-feltet, som ble koblet til feltinstallasjonen og startet produksjonen ved slutten av året. For Hammerfest LNG skyldtes den høye aktiviteten ekstraarbeid som følge av brannen i 2020, et arbeid som pågikk gjennom hele året. For både Skarv og Hammerfest LNG medførte denne aktiviteten ekstra årsverk ut over nivået for et normalt driftsår. Videre kunne i underkant av 1.300 årsverk knyttes til aktiviteten på Norne, og 1.150 årsverk kunne knyttes til Goliat. Aktiviteten på Aasta Hansteen la grunnlag for om lag 350 årsverk.

TOTALE NASJONALE ÅRSVERK FORDELT PÅ DE NORDNORSKE FELTENE

Nasjonal verdiskaping på 9,3 milliarder

Aktiviteten fra feltene i drift i havområdet utenfor Nord-Norge skaper verdier for det norske samfunnet. På nasjonalt nivå medførte aktiviteten en verdiskaping på 9,3 milliarder kroner i 2021. Inkludert i denne verdiskapingen er både direkte verdiskaping i leverandørindustrien og operatørselskapene, samt verdiskaping fra de indirekte effektene fra driften, som underleveranser og konsum.

Verdiskapingen utgjorde et gjennomsnitt per årsverk på i underkant av 1,3 millioner kroner. Til sammenligning var gjennomsnittlig verdiskaping per årsverk i Fastlands-Norge på 1,13 millioner kroner.

Reell verdiskaping av operatørselskapenes ansatte er betydelig høyere enn hva som fremkommer av tallene. I beregningene brukes en gjennomsnittsfaktor på 1,7 millioner kroner (i hovedsak lønn + variable kostnader), og operatørselskapenes store overskudd med påfølgende verdiskaping er ikke inkludert. Den faktiske verdiskapingen for ansatte i næringen utvinning av olje og naturgass (som de ansatte i operatørselskapene tilhører) var på i overkant av 34 millioner kroner per årsverk i 2021. Ved å benytte den faktiske verdiskapingen som grunnlag vil de direkte årsverkene i operatørselskapene som inngår i disse beregningene representere en verdiskaping på nær 24 milliarder i 2021.

Betydelige nordnorske ringvirkninger

Felt og installasjoner i Nord-Norge bidro til nær 2.600 direkte og indirekte årsverk i landsdelen i 2021. I tillegg kom ytterligere 1.950 årsverk gjennom annen petroleumsaktivitet. Annen petroleumsaktivitet omfatter utbyggingen av Johan Castberg, leveranser i forbindelse med leteaktivitet, eksport og andre nasjonale leveranser.

De nordnorske leverandørene hadde leveranser på 3,5 milliarder kroner til felt i landsdelen i 2021. Disse leveransene førte til over 1.400 direkte årsverk i den nordnorske leverandørindustrien. Av disse hadde i overkant av 500 bosted i landsdelen, mens resterende pendlet fra andre deler av landet. I tillegg var det rett over 600 årsverk hos operatørselskapene. Disse årsverkene består av både offshorearbeidere og ansatte på land. De direkte årsverkene fra drift av felt på nordnorsk sokkel førte videre til nær 550 indirekte årsverk gjennom underleveranser og som følge av de sysselsattes konsum og skattebetalinger. Alt medberegnet var de totale årsverkene i Nord-Norge knyttet til drift av disse installasjonene på nesten 2.600 årsverk.

De indirekte årsverkene er lavere når man ser på Nord-Norge enn de er for Norge. Dette kommer av at det for Nord-Norge kun tas med årsverk som kommer av kjøp av varer og tjenester i landsdelen, og en del av de indirekte årsverkene vil dermed oppstå utenfor landsdelen. I tillegg til dette vil også deler av

skattebetalingene fra de direkte årsverkene gå til statskassen, og ikke bli i landsdelen.

Ringvirkningene i Nord-Norge, utgjorde om lag 35 prosent av de totalt 7.200 årsverkene som disse installasjonene ga for landet som helhet. Fordelt på næringer var det flest årsverk innen petroleum og rørtransport, gjennom direkte årsverk i form av de ansatte i operatørselskapene. Deretter fulgte industri og tjenester tilknyttet utvinning, hvor direkte årsverk i leverandørindustrien var dominerende. Flest indirekte årsverk oppsto i varehandelen og innen finans og forretningsmessig tjenesteyting

Det er flere årsverk i Nord-Norge enn de som kommer av aktiviteten knyttet mot drift av de fem feltene og installasjonene. Flere leverandører har blant annet leveranser til utbyggingen av Johan Castberg. Operatørselskapene har også flere ansatte i landsdelen enn de som arbeider med drift av disse fem feltene. Aktiviteten ut over drift av feltene på nordnorsk sokkel ga totalt 1.950 årsverk i 2021. Av disse var 1.500 direkte årsverk, mens underleveranser og konsum fra den direkte aktiviteten kunne knyttes til 450 indirekte årsverk. Totalt ble dermed 4.600 årsverk i Nord-Norge sysselsatt som effekt av petroleumsaktiviteten i 2021.

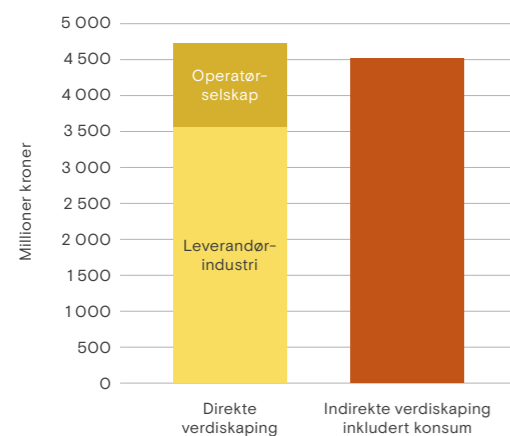
Samlet sett førte de nordnorske årsverkene med seg en verdiskaping på 5,5 milliarder kroner, fordelt med 2,2 milliarder i leverandørindustrien, 2,2 milliarder hos operatørselskapene

og 1,1 milliarder som følge av indirekte aktivitet som underleveranser og konsum. Likt som for nasjonal verdiskaping brukes et beløp for operatørselskapene som i hovedsak dekker lønns-kostnader + variable kostnader. Reell verdiskaping knyttet til de over 1.300 nordnorske årsverkene som arbeider innen næringen utvinning av olje og naturgass ville vært på over 44 milliarder dersom verdiskapingen for næringen fra SSB hadde vært lagt til grunn.

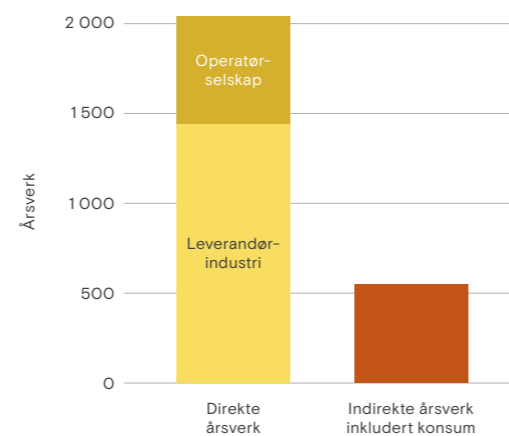
Petroleumsysselssettingens betydning

Hammerfest, Sandnessjøen og Harstad er de tre største petroleumsbyene i Nord-Norge dersom man ser petroleumssektorens og leverandørindustriens sysselsetting under ett. Felles for byene er en betydelig aktivitet og kompetanse bygd opp som følge av petroleumsaktiviteten i havområdene utenfor landsdelen. Samlet sett utgjorde direkte sysselsetting i petroleumssektorens og leverandørindustrien i disse byene 19 prosent av de sysselsatte i privat næringsliv. Andelen var særlig stor i Hammerfest, hvor sysselsatte i petroleumssektor og leverandørindustrien utgjorde hele 52 prosent av sysselsettingen i byens private næringsliv. Tilsvarende tall for Sandnessjøen og Harstad var 10 og 5 prosent.

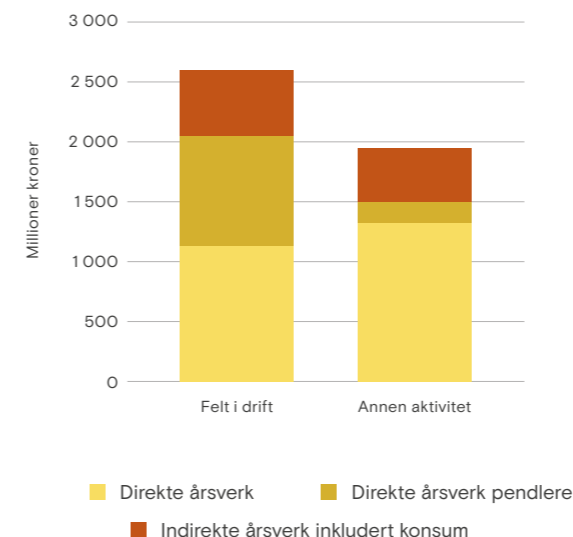
VERDISKAPING FRA DRIFT AV FELT I NORD-NORGE.

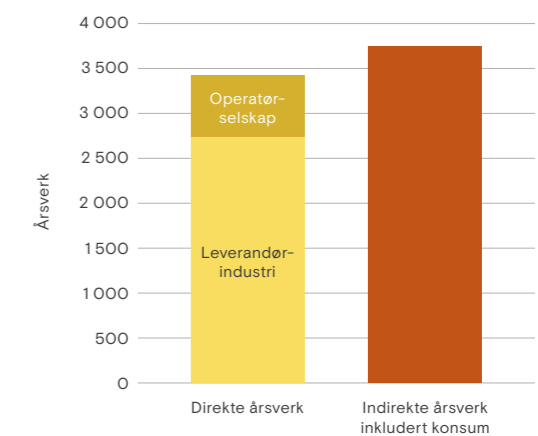
NORDNORSKE ÅRSVERK FRA DRIFT AV FELT I NORD-NORGE

TOTALE SYSSELSETTINGSVIRKNINGER AV PETROLEUMSAKTIVITET I NORD-NORGE

VERDISKAPING FRA NORDNORSK PETROLEUMSAKTIVITET

Klimagassutslipp fra petroleumsaktiviteten i nord

I normal driftsfase tilsvarer utslippene av klimagasser fra petroleumsvirksomheten i Nord-Norge om lag 2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Til sammenligning ga all annen aktivitet i landsdelen utslipp på like over 4 millioner tonn i 2020.

For å beregne utslippene har det vært nødvendig å finne normale driftsperioder for hvert enkelt anlegg, fartøygruppe og felt. Utslippene varierer naturligvis med aktiviteten. Nedstengingen av Hammerfest LNG etter brannen ga betydelige fall i klimagassutslippene fra landsdelen, og derfor har det for dette anlegget blitt benyttet et snitt for årene før. Alle tall er hentet fra Miljødirektoratet.

Hammerfest LNG står for om lag halvparten av utslippene fra petroleumsaktiviteten i Nord-Norge med i overkant av 900 tusen tonn CO₂ ekvivalenter. I 2019 (året før brannen) var Hammerfest LNG den tredje største utslippkilden i landbasert industri i Norge, bak Mongstad raffineri og Kårstø prosessanlegg. Lisenshaverne for Snøhvit (Snøhvit, Askeladd og Albatross) utreder mulighetene for å helelektrifisere gassanlegget.

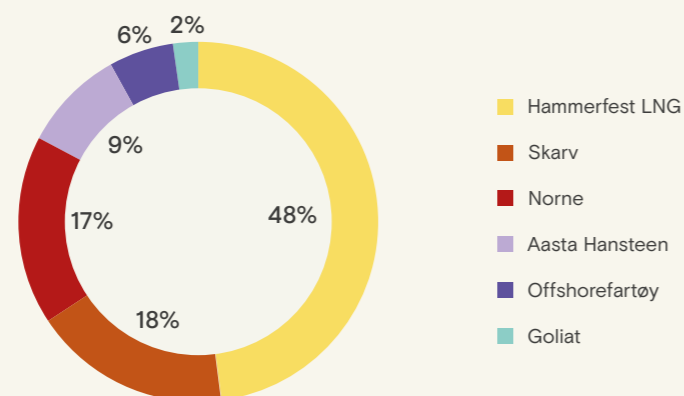
Produksjonsskipene Skarv og Norne har om lag like høye utslipp med noe over 300 tusen tonn CO₂ ekvivalenter. Aasta Hansteen, som er en helt annen type innretning, har om lag halvparten så store utslipp. Goliat er den eneste offshoreinstallasjonen i landsdelen som drives med kraft fra land, noe som

medfører at utslippene er langt lavere enn for de andre. Goliat er et av oljefeltene på norsk sokkel med lavest CO₂-utslipp. I den planlagte utbyggingen av Wisting legges det også opp til at feltet skal forsynes med strøm fra land. Johan Castberg skal forsynes med strøm fra gassturbiner.

I kategorien offshorefartøy står offshore supply-skip for nærmere halvparten av utslippene. Etter følger gasstankere som transporterer gassen fra Hammerfest LNG med om lag 36 prosent. Øvrige skip står for 15 prosent. I flere havner i landsdelen tilrettelegges det for landstrøm til fartøy. Goliats forsyningsfartøy «Stril Barents» har blant annet blitt oppgradert med landstrømtilkobling, i tillegg til en ny batteriløsning for energilagring om bord på fartøyet.

Det er også en del utslipp i forbindelse med leteboring og produksjonsforberedelser på nye felt. Eksempelvis var utslippene i forbindelse med klargjøring for Johan Castberg på 43 tusen tonn CO₂ ekvivalenter i 2021, opp fra 21 tusen tonn året før. Disse tallene er ikke synliggjort i figuren ovenfor da den tar for seg et normalt driftsår.

KLIMAGASSUTSLIPP FRA PETROLEUMSAKTIVITETEN I NORD-NORGE (CO₂-EKVIVALENTER)

Rekordår i nord: Leverte olje og gass for 100 milliarder

Petroleumsaktiviteten i Nord-Norge satt ny omsetningsrekord i 2021, i et år uten produksjon på Equinors anlegg Hammerfest LNG på Melkøya. Omsetningen økte med hele 60 milliarder kroner fra 2020. Aldri før har eksportverdien av olje og gass fra landsdelen vært høyere. Slår prognosene for 2022 til, skal omsetningen nesten doble seg igjen.

Beregninger viser at verdien økte sterkt til tross for at produksjonsvolumene falt med over 10 prosent fra 2020 til 2021. Brannen ved Equinor sitt anlegg Hammerfest LNG i september 2020, og påfølgende nedstengning av prosesseringsanlegget, forklarer volumfallet. Omsetningsveksten skyldes rekordhøye priser på olje og gass i kjølvannet av pandemien og løftes videre i 2022 av krigen i Ukraina.

De siste ti årene har nivået på eksport av olje og gass fra landsdelen ligget mellom 40 og 60 milliarder kroner i året. 2021-leveransene på 100 milliarder kroner er dermed en ny milepæl i nordnorsk petroleumshistorie.

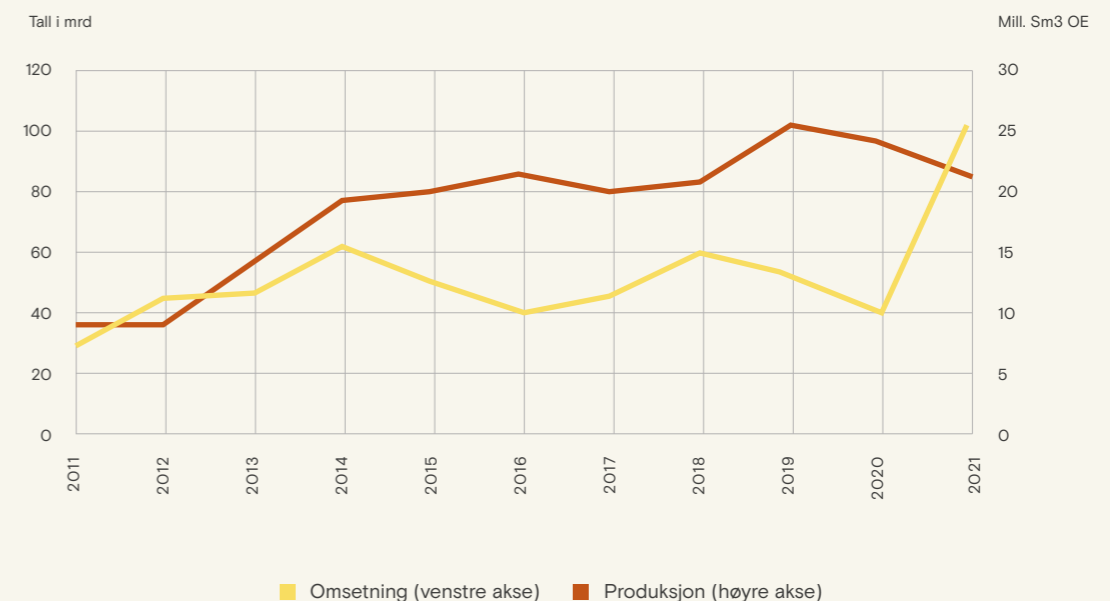
80 prosent av omsetningsverdien fra Nord-Norge var knyttet til leveranser av gass til Europa. Installasjonene Skarv og Aasta Hansteen er store bidragsytere. De er knyttet til henholdsvis

Kårstø og Nyhamna gjennom gassrørledninger, hvor gassen prosesseres før videre eksport.

For 2022 er det ventet eksport av olje og gass for nærmere 180 milliarder med prisforventningene som er lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Skulle dette slå til vil landsdelen nå en ny milepæl: 1.000 milliarder kroner i samlet produksjonsverdi siden produksjonsstarten på Norne-feltet i 1997. Etter Norne, har feltene Snøhvit, Skarv, Goliat og Aasta Hansteen kommet til. Aktiviteten vil løftes ytterligere når Johan Castberg og Wisting settes i drift.

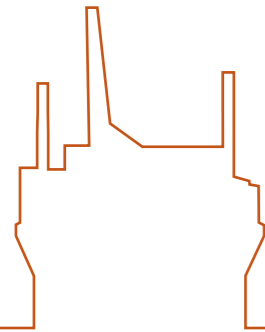
Det høye anslaget for 2022 forklares med rekordhøye priser på olje og gass som følge av Ukraina-krigen. Siden dollaren er sterk, blir prisen i kroner også veldig høy. Et annet viktig bidrag var at Equinor kunne gjenoppta produksjonen på Hammerfest LNG før sommeren.

OMSETNING (I 2021-KR) OG PRODUKSJON FRA FELT I NORD-NORGE

Felt på nordnorsk sokkel

Olje- og gassproduksjon på nordnorsk sokkel foregår fra fem installasjoner; Goliat, Skarv, Norne, Hammerfest LNG og Aasta Hansteen

Goliat

Goliat ligger i Barentshavet, omtrent 85 km nordvest for Hammerfest. Feltet ble påvist i 2000, og startet produksjon i 2016. Goliat er utbygd med en sylindrisk flytende produksjons- og lagerenhet.

Goliat produserer olje, som transporteres direkte til markedet med skytteltankskip. Utvinning skjer gjennom vanninjeksjon med ekstra trykkstøtte fra reinjisering av produsert gass.

Hammerfest LNG

Snøhvit ligger i den sørlige del av Barentshavet, rundt 150 km nordvest for Hammerfest. Feltet ble påvist i 1984, og omfatter strukturene Snøhvit, Askeladd og Albatross. Feltet var det første som ble bygd ut i Barentshavet, og startet produksjonen i 2007.

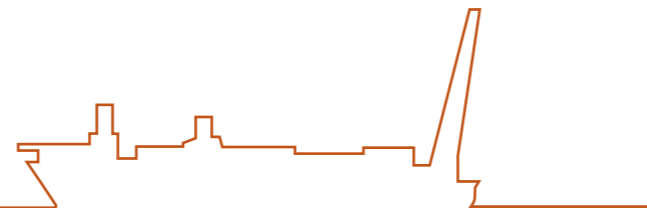
Aktiviteten knyttet til produsert gass og kondensat fra Snøhvit skjer på Hammerfest LNG. Selve Snøhvit-feltet er bygget ut med undervannsinstallasjoner, og gass og kondensat sendes til Hammerfest LNG via en 160km lang rørledning før det prosesseres og sendes med skip til markedet.

Skarv

Skarvfeltet ligger i Norskehavet rett vest for Brønnøysund. Skarv ble påvist i 1998 og har siden 2013 produsert både olje og gass. Feltet er utbygd ut med et produksjons- og lagerskip (FPSO). Ærfulg-feltet er bygd ut som en tilknytning til Skarv-skipet, og er nå i drift.

Oljen fra Skarv fraktes med tankskip, mens produsert gass transporteres til Kårstø-terminalen gjennom en rørledning tilkoblet Åsgard Transport System.

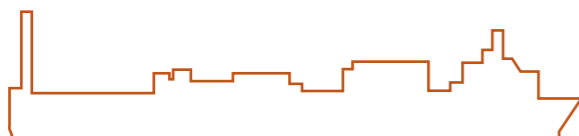

Norne

Nornefeltet ligger i Norskehavet rett vest for Sandnessjøen. Norne ble påvist i 1992 og bygd ut med et produksjons- og lagerskip (FPSO).

Norne har siden 1997 produsert olje og utvidet til gassproduksjon i 2001. Oljen eksporteres på tankskip, mens produsert gass sendes i rørledning til Åsgardfeltet for videre transport gjennom Åsgard Transport til Kårstø-terminalen.

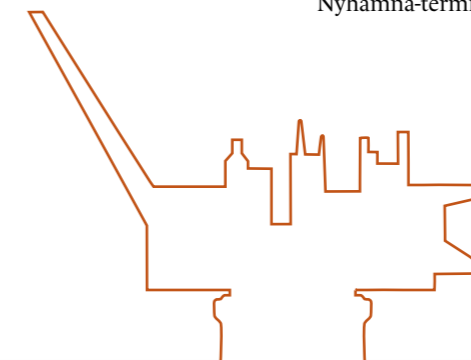
Nornefeltet er snart tømt for utvinnbar petroleum, men feltet fungerer i dag som feltsenter og infrastruktur for en rekke mindre felt i området. Blant annet de Equinor-opererte feltene Alve, Urd og Skuld er tilkoblet Norne, samt det Vår Energi-opererte feltet Marulk.

Aasta Hansteen

Aasta Hansteen ligger helt nord i Norskehavet vest for Meløy og 120 km nordvest for Norne. Feltet ble påvist i 1997 og består av fire gassførende strukturer. Feltet er bygget ut med en såkalt SPAR-plattform, en flytende innretning med et vertikalt sylindrisk skrog som er forankret til havbunnen.

Produksjon på feltet ble igangsatt i 2018. Aasta Hansteen produserer i hovedsak gass som sendes gjennom gassrørledningen Polarled til Nyhamna-terminalen på Aukra utenfor Molde.

ISBN-978-82-8151-080-7 (trykt)
ISBN-978-82-8151-081-4 (web)

Rapporten er skrevet av
Signe Kilskar, Carl Erik Nyvold, Sissel Ovesen og Marit Kvarum.

KPB
Design: by north™

Prosjektledelse:

& KPB

Samarbeidspartnere:

KUPA

Finansiert av:

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmárkku fylkkagiella
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Olje- og
energidepartementet

wintershall dea

Lundin
Energy Norway

AkerBP